

Innkalling

Utvalg:	Formannskapet
Møtested:	Formannskapssalen
Dato:	22.11.2021
Tid:	Kl. 16:00

Forfall med kortfattet begrunnelse og eventuelle habilitetsspørsmål meldes snarest til møtesekretær på valg@karmoy.kommune.no eller på telefon 52 85 74 21 / 19 / 22. Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale med sekretariatet.

Saksliste

Sak nr.	Sakstittel
110/21	Handlingsprogram 2022-2025 med budsjett og økonomiplan
111/21	Kvalitets- og utviklingsmelding for Karmøyskolen 2020-2021
112/21	Partnerskapsavtale for folkehelse i Rogaland
113/21	Veikart for Haugalandet 2021-2025 - Regional strategi for næringsutvikling
114/21	Ressursbruk innen reiseliv
115/21	Møteplan 2022 - formannskapet
116/21	Samlesak for referatsaker
117/21	Samlesak for spørsmål

Karmøy, 15.11.2021

Jarle Nilsen
Ordfører

Saksbehandler: Jan Håvard Frøyland

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
110/21	Formannskapet	22.11.2021
	Kommunestyret	

Handlingsprogram 2022-2025 med budsjett og økonomiplan

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar vedlagte handlingsprogram med budsjett og økonomiplan for årene 2022-2025, med følgende endringer som innarbeides i budsjettskjema §5-4 (1A og 1B) og §5-5 (2B og 2A):

Endringer i driftsbudsjettet knyttet til Prop. 1 § 5 Tillegg 1:

Ramme	Drift	2022	2023	2024	2025
Endring i budsjettskjema §5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)					
Rammetilskudd	Økt rammetilskudd Prop. 1 § 5 Tillegg 1	-15 724	-15 724	-15 724	-15 724
Bevilgninger drift	Netto disponering/effekter på drift av Prop. 1 § 5 Tillegg 1	1 526	1 526	1 526	1 526
Avsetning til disposisjonsfond	Disponering effekter Prop. 1 § 5 Tillegg 1	8 598	7 718	10 598	14 198
Overført til investering	Disponering Prop. 1 § 5 Tillegg 1	-5 600	-6 480	-3 600	0
		0	0	0	0
Endring i budsjettskjema §5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)					
02 Barnehage	Redusert maksimalpris i barnehagen til 3 050 kroner (reduert med 265 kr)	2 000	2 000	2 000	2 000
02 Barnehage	Ytterligere nedjustert pensjonspåslag til private barnehager	-2 900	-2 900	-2 900	-2 900
03 Skole	Reversering innsparingstiltak "Reduksjon skole"	5 893	5 893	5 893	5 893
03 Skole	Reversering ekstra naturfagtime	-767	-767	-767	-767
08 Omsorg	Reversering av økt innslagspunkt for ressurskrevende tjenester	-4 700	-4 700	-4 700	-4 700
08 Omsorg	Økt ramme til behovsvekst innen omsorg ⁷	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum bevilgninger drift, netto		1 526	1 526	1 526	1 526

Endringer i investeringsbudsjettet knyttet til Prop. 1 § 5 Tillegg 1:

Ramme	Investering (inkl. mva)	2022	2023	2024	2025
Endring §5-5 Bevilgningsoversikter investering (2B)					
Investeringer i varige driftsmidler	P501 (Oppgradering dagsenter Skudeneshavn) ³	3 000	4 100	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	Takheiser beboerrom sykehjem ⁴	4 000	4 000	4 500	0
Endring §5-5 Bevilgningsoversikter investering (2A)					
Investeringssinnvekter	Endring komp. MVA i investeringsbudsjett	-1 400	-1 620	-900	0
Overføring fra drift	Endring i overføring fra drift	-5 600	-6 480	-3 600	0
Investeringer i varige driftsmidler	Sum endring (investering utgifter)	7 000	8 100	4 500	0

2. Karmøy kommunestyre vedtar oppdatert økonomireglement investering, med de endringer som fremgår av vedlegget (vedlagt).
3. Driftsbudsjettet vedtas etter samme mal som budsjett- og regnskapsforskriftens § 5-4 "Bevilgningsoversikter - drift". Det vedtas et skjema "1A" som omhandler sentrale inntekter og utgifter og et skjema "1B" som fordeler driftsbevilgningene til en netto ramme per tjenesteområde.
4. Investeringsbudsjettet vedtas med en utgiftsramme per prosjekt for 2022. For flerårige investeringsprosjekter som ikke er løpende, vedtas det også en sum ramme for prosjektet, og resterende del av bevilgningen skal da tas inn i påfølgende års budsjetter i takt med prosjektets fremdrift. Prosjektrammen er brutto utgifter inkl. mva, fratrullet inntekter som hører til prosjektet.
5. Kommunestyret tar vedlagte status på planstrategien, med de justeringer i forventet fremdrift som fremgår der til orientering. Kommunestyret forutsetter at alle planene som er omtalt skal vedtas i løpet av inneværende kommunestyreperiode.

6. Ordførers godtgjørelse settes til 116 % prosent av godtgjørelse til stortingsrepresentanter. Varaordførers godtgjørelse utgjør 50 % av ordførers godtgjørelse.)
7. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2022: Eiendomsskatteloven § 3 a): «*faste egedomar i heile kommunen*».
- Det skrives ut skatt på et særskilt skattegrunnlag som følge av at produksjonsutstyr og – installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget etter at de tidligere verk og bruk ble taksert og regnet som næringsseiendom fra 2019.
 - Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget skal reduseres med én syvendedel hvert år fra og med 2019 til og med 2024. Grunnlaget skal i 2022 være redusert med fire syvendedeler, jfr. overgangsregel til §§ 3 og 4 første punktum, og Jfr. lov om endringer i lov 19. desember 2017 nr. 118 om endringer i Eiendomsskattelova.
 - Skattesatsen på det særskilte grunnlaget settes til 7 promille.
 - Den generelle skattesatsen settes til 7 promille, Jfr. Eiendomsskatteloven § 13.
 - Satsene differensieres ved at den sats som skal gjelde for boliger og fritidsboliger settes til 2,8 promille, jfr. Eiendomsskatteloven § 12 a).
 - Boliger og fritidsboliger tilordnes et bunnfradrag på kr. 935 000 pr. boenhet, Jfr. Eiendomsskatteloven § 11.
 - Eiendomsskatten betales i minimum 2 terminer, jfr. Eiendomsskatteloven § 25.
 - For utskriving av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet, jfr. Eiendomsskatteloven § 8 C-1.
 - Ved taksering og utskriving av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatt skattevedtekter, jfr. Eiendomsskatteloven § 10.
 - Med hjemmel i Eiendomsskatteloven § 7 a) gis det fritak for eiendomsskatt for eiendom «...å stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten». Fritaket begrenses til eiendommer eller deler av eiendommer der det drives ikke-kommersiell virksomhet og som arbeider innenfor livssyn, helse, sosialt arbeid, oppvekst, arbeidstrening, idrett og kultur.
 - Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 b) gis det fritak for «Bygning som har historisk verdi». Fritaket begrenses til bygninger som Riksantikvaren har fredet etter Kulturminneloven.
8. Det utlignes kommuneskatt på inntekt og formue etter høyeste sats. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

9. Kommunestyret godkjenner låneopptak for 2022, som følger av kommunestyrets forslag til investeringsbudsjett:

Til finansiering av startlån	70 000 000 kroner
Til finansiering av øvrige investeringer	597 333 000 kroner
<i>herav til VAR-investeringer:</i>	<i>385 704 000 kroner</i>
<i>herav til generelle investeringer</i>	<i>211 629 000 kroner</i>
Sum låneopptak:	667 333 000 kroner

Kommunestyret godkjenner også at det kan tas opp lån for å konvertere eldre lånegjeld (refinansiering av lån), jf. Kommunelovens § 14-14 1.ledd. Dette gjelder per i dag 3 lån på hhv. 254,864 mill. kroner, 200,000 mill. kroner og 339,773 mill. kroner i 2022, samt eventuelle sertifikatlån.

10. Rådmannen gis fullmakt til å "fryse" budsjettposter og ledige stillingshjemler, dersom situasjonen skulle tilsi det.
11. Rådmannen gis fullmakt til å korrigere budsjettposter der dette er nødvendig for å følge kontoplanen i Kostra. Dette skal ikke endre hensikten med budsjettposten.

12. Fordelt budsjett til hovedutvalgene følger kommunens til enhver tid gjeldende administrative etatsstruktur.
13. Rådmannen gis fullmakt til å disponere tilskudd og refusjoner utover det som er budsjettert, til det tiltenkte formål.
14. Rådmannen gis fullmakt til å disponere midler fra potten «prosjektmidler rådmann», og budsjettregulere dette til tjenestefunksjonene etter behov.
15. Rådmannen gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor det som er avsatt til pensjon. Dette gjelder fordeling av pensjonskostnader, hvor forholdet mellom pensjonspremier på tjenestefunksjonene og premieavvik (funksjon 170) og bruk av premiefond (funksjon 173) kan endres betydelig gjennom året.
16. Formannskapet gis fullmakt til å disponere midler innenfor det som er avsatt til formannskapets disposisjonspost, kr 900 000, og budsjettregulere dette til tjenestefunksjonene etter behov.
17. Rådmannen gis fullmakt til å foreta budsjettreguleringer innenfor rammen av budsjett for bosetting av flyktninger "bosettingsbudsjett", også når det går på tvers av tjenesteområder.
18. Karmøy kommune vedtar følgende om kommunale garantirammer:
 - Karmøy kommunes rest garantiansvar skal ikke overstige 150 mill. kroner ved utgangen av budsjettåret. Dette er uendret fra 2021. Saldo per 31.12.2020 var 82,7 mill. kroner.
 - Formannskapet delegeres myndighet til å avgjøre saker om enkeltgarantier på inntil kroner 500 000 innenfor totalrammen. Garantier for lån over kroner 500 000 skal behandles av kommunestyret. Garantier gis som selvskyldnerkausjon (garanti for betalingsevne og -vilje). Slike garantier inngår som en del av garantirammen nevnt i punkt i.
 - Garantier der maksimumsansvaret er over kr 7 000 000 krever statlig godkjenning (av fylkesmannen).
 - I tillegg kommer Karmøys kommunes andel av kommunal garanti for de interkommunale selskaper Karmøy er en del av. Per 31.12.2020 garanterte Karmøy kommune for 663,3 mill. kroner til Karmsund Havn IKS. Endringer i lånerammen må skje med samtykke fra hver av deltakerkommunene.
19. Rådmannen har fullmakter innenfor investeringsbudsjettet i tråd med til enhver tid gjeldende økonomireglement investeringer.
 1. Rådmannen gis fullmakt til å selge uhensiktsmessige eller overflødige utleieboliger.
 2. Omdisponere midler innenfor rammen av *investeringsramme for mindre oppgraderinger av bygg og anlegg og universell utforming*.
 3. Inntekter fra salg av boligtomter tilføres ubundet investeringsfond.
 4. Inntekter fra salg av industrifelt tilføres ubundet investeringsfond.
 5. Ved innkjøp under 500 000 kroner gis rådmannen fullmakt til å finansiere disse gjennom overføring av driftsbudsjettet. Det er en forutsetning at innkjøpet er knyttet til samme Kostra-funksjon som det er bevilget til i driftsbudsjettet. Dette kan være aktuelt i tilfeller hvor det er hensiktsmessig å kjøpe større utstyr innenfor rammen av driftsbudsjettet, og hvor kostnad og levetid på utstyret tilsier at dette er en investeringsutgift i regnskapsmessig forstand.
20. Karmøy kommunene vedtar følgende finansielle måltall:
 - Måltall 1: Netto driftsresultat skal være minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.
 - Måltall 2: Justert lånegjeld skal ikke overstige 41 prosent av sum driftsinntekter.
 - Måltall 3: Disposisjonsfondet bør utgjøre minimum 7,5 prosent av sum driftsinntekter, justert for siste års regnskapsmessige mer- eller mindreforbruk.

Måltallene legges til grunn som handlingsregler i kommunens budsjettarbeid.

Gebyrvedtak 2022

21. Satsene for barnehage følger statlig fastsatt makspris. Deltidsplasser faktureres ut fra prosentvis størrelse, i tillegg til et administrasjonsgebyr på kr 100.
22. Satsene for SFO økes generelt med 2,5 % med virkning fra og med 1. august 2022. Videre er det fra og med skoleåret 2022/ 2023 en endring i valg med hensyn til oppholdstider som gir en tilsynelatende høy økning for plass etter skoletid.
23. Pris for elevplasser og andre satser i kulturskolen økes med 2,5 % fra 1. august 2020. Hovedutvalg oppvekst og kultur gis fullmakt til å foreta endringer knyttet til søskenmoderasjon innenfor vedtatte budsjettammer.
24. Prisene på billetter i Karmøyhallen endres ikke i 2022.
25. Hovedutvalg oppvekst- og kultur gis fullmakt til å fastsette gebyrer og betalingssatser for biblioteket.
26. Egenandeler for hjemmebaserte tjenester settes fra 1. januar 2022 til:
468 kroner per time (ved inntekt mellom 2-3 G)
482 kroner per timer (ved inntekt mellom 3-5 G)
577 kroner per time (ved inntekt over 5 G)
Ved inntekt under 2G gjelder egen forskriftsregulert timepris
27. Utgiftstaket for egenandeler på hjemmebaserte tjenester settes fra 1. januar 2022 til:
1458 kroner per måned (ved inntekt mellom 2-3 G)
2917 kroner per måned (ved inntekt mellom 3-4 G)
3967 kroner per måned (ved inntekt mellom 4-5 G)
4901 kroner per måned (ved inntekt over 5 G)
Ved inntekt under 2G gjelder eget forskriftsregulert månedstak.
28. Månedssleie for trygghetsalarm settes fra 1. januar 2022 til 322 kroner.
Egenandel installering/flytting av alarm settes til kr 473.
29. Følgende priser for andre abonnementsordninger gjelder fra 1. januar 2022:
Full kost: 3145 kroner per måned
Kun middager: 1795 kroner per måned
Husholdningsartikler: 208 kroner per måned
Vask og leie av tøy: 301 kroner per måned
Matservering dagtilbud/institusjon: 85 kroner
30. Institusjonsbaserte tjenester reguleres i henhold til statlige forskrifter, og settes til maksimalnivå.
31. Følgende priser gjelder for egenbetaling / håndteringsgebyr korttidshjelpemidler fra 1. januar 2022:
tilkjøring, montering og henting 325 kr
egenandel per utlån 3 mnd 325 kr
egenandel per utlån 6 mnd 652 kr
32. Vanngebyret settes slik (eksl. mva):
Abonnementsgebyr 1492 kr
Enhetspris per m3 7,59 kr
Leie av vannmålere videre føres med samme gebyr som i 2021, se gebyrregulativ.
33. Kloakkgebyret settes slik (eksl. mva):
Abonnementsgebyr 2340 kr
Enhetspris per m3 14,92 kr

34. Renovasjonsgebyret settes slik (eksl. mva):
Årsgebyr boligenheter	2588 kr
Årsgebyr hytter	1290 kr
Fradrag for godkjent hjemmekompostering	0 kr
Papir 240 liter næring	1320 kr
Papir 660 liter næring	3630 kr
Rest 180 liter næring	3270 kr
Rest 660 liter næring	11970 kr
35. Tilknytningsgebyr for vann og kloakk settes til hhv. 7000 kroner for vann og 9100 kroner for avløp.
36. Priser tilknyttet septiktømming økes med 2,7 prosent.
37. Tømmegebyrer i Borgaredalen endres i tråd med vedlagte prisoversikt.
Priser på avfallsdunker mv. følger av betalingsoversikt i eget vedlegg.
Rådmannen gis fullmakt til å fastsette avvikende tømmegebyrer ved spesielle tilfeller.
38. Stenge-/åpningsgebyr settes til kr 1000 ekskl. mva.
39. Gebyr for avlesning av vannmålere settes til kr 1000 ekskl. mva.
40. Feie- og tilsynsgebyrer settes slikt:
Tilsyn gass	kr 431
Tilsyn ovn	kr 431
Feiing hvert år	kr 550
Feiing hvert 2. år	kr 276
Feiing hvert 3. år	kr 183
Feiing hvert 4. år	kr 137
Feiing hvert 5. år	kr 107
Feiing hvert 6. år	kr 91
41. Det innføres feie- og tilsynsgebyrer også for fritidseiendommer med fyringsanlegg som ikke har hatt feiing og tilsyn tidligere. Det vil komme egen sak om hvordan dette skal løses praktisk og gebyrmessig.
42. Gebyrer innen areal- og byggesak endres i tråd med vedlagte gebyrregulativ / forslag til lokal forskrift for reguleringsplan, bygge- og delesaksbehandling, oppmåling og eierseksjonering, landbruk og behandling av gravesøknader i kommunal veg.
43. Med virkning fra 1.7.2022:
1. Alle leieforhold som har hatt en varighet på mer enn ett år, indeksreguleres.
 2. Regulering til "gjengs leie/markedsleie" for alle nye leieforhold og leieforhold der det er gått 3 år siden forrige regulering utover indeks.
44. Festeavgiften for graver, samt avgift for navnet minnelund, settes til kr. 210 per grav per år.
25. Rådmannen gis fullmakt til å indeksregulere leiepriser, eventuelt regulere priser etter selvkostprinsippet, som gjelder idretts- og svømmehaller.
26. Det vedtas følgende gebyrer for vigsler i Karmøy kommune:

Bosatte i Karmøy kommune:

- Vigsel i vigselsrom i kontortiden: kr 0
- Vigsel i vigselsrom utenfor kontortiden*: kr 1630
- Vigsel utenfor vigselsrom i kontortiden*: kr 1090
- Vigsel utenfor vigselsrom og utenfor kontortiden*: kr 2710

Bosatte i andre kommuner:

- Vigsel i vigselsrom i kontortiden: kr 1090
- Vigsel i vigselsrom utenfor kontortiden*: kr 2710
- Vigsel utenfor vigselsrom i kontortiden*: kr 2170
- Vigsel utenfor vigselsrom og utenfor kontortiden*: kr 3800

* Gjelder unntaksvis og kun etter særskilt avtale med vigsler

§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000						
	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Rammetilskudd	-1 248 427	-1 214 105	-1 255 100	-1 261 500	-1 267 800	-1 274 100
Inntekts- og formuesskatt	-1 125 827	-1 212 500	-1 259 300	-1 265 300	-1 271 200	-1 277 200
Eiendomsskatt	-135 391	-131 115	-126 900	-122 400	-117 900	-113 400
Andre generelle driftsinntekter	-46 220	-35 764	-29 682	-30 577	-26 997	-26 697
Sum generelle driftsinntekter	-2 555 864	-2 593 484	-2 670 982	-2 679 777	-2 683 897	-2 691 397
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 412 514	2 515 130	2 591 613	2 568 275	2 558 829	2 553 230
Avskrivninger	110 098	131 235	132 400	132 400	132 400	132 400
Sum netto driftsutgifter	2 522 612	2 646 365	2 724 013	2 700 675	2 691 229	2 685 630
Brutto driftsresultat	-33 253	52 881	53 031	20 898	7 332	-5 767
Renteinntekter	-17 344	-9 000	-16 500	-22 500	-28 100	-30 800
Utbytter	-84 707	-78 200	-83 600	-83 600	-83 600	-83 600
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-25 570	-14 600	-25 000	-27 900	-29 500	-29 900
Renteutgifter	47 993	46 890	56 900	72 700	83 950	92 390
Avdrag på lån	89 690	102 150	101 900	119 600	127 000	133 200
Netto finansutgifter	10 062	47 240	33 700	58 300	69 750	81 290
Motpost avskrivninger	-110 098	-131 235	-132 400	-132 400	-132 400	-132 400
Netto driftsresultat	-133 288	-31 114	-45 669	-53 202	-55 318	-56 877

			§			
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	72 592	45 448	125 600	89 400	59 800	60 200
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	19 945	-10 834	-12 931	-6 198	-4 482	-3 323
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	40 751	-3 500	-67 000	-30 000	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	133 288	31 114	45 669	53 202	55 318	56 877
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000						
	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Administrasjon	155 065	166 438	171 885	173 749	172 457	173 767
Barnehage	380 813	399 727	405 948	400 649	393 249	389 249
Skole	619 037	636 909	653 727	645 091	640 791	632 803
Kultur	51 059	52 565	54 056	54 056	54 056	54 056
Idrett	23 579	24 688	29 747	26 200	26 200	26 200
Livssyn	28 990	26 413	27 084	26 982	26 982	26 982
Helse	128 720	117 995	125 266	124 724	125 465	125 965
Omsorg	854 387	893 235	926 048	948 220	970 377	989 077
Sosial	110 677	112 945	113 372	113 577	110 928	110 728
Barnevern	83 315	91 840	112 696	111 796	111 096	110 296
Forvaltning	11 564	6 925	7 768	7 268	7 268	7 268
Nærmiljø	27 514	29 353	29 792	29 496	29 496	29 496
Bolig	5 606	3 182	3 560	2 197	1 437	1 317
Næring	13 273	12 868	13 079	12 629	12 535	12 535
Samferdsel	37 223	41 528	41 641	41 632	41 632	41 632
Brann og ulykkesvern	48 723	48 382	48 323	47 836	47 328	46 834
VAR	-13 638	-13 901	-28 941	-52 963	-67 934	-80 716
Økonomi	-21 423	-16 066	-25 639	-21 032	-19 746	-18 432
Sum bevilgninger drift, netto	2 544 484	2 635 026	2 709 412	2 692 107	2 683 617	2 679 057
Herav:						
Avskrivninger	110 098	131 235	132 400	132 400	132 400	132 400
Netto renteutgifter og -	-1 588	-505	-1 670	-2 370	-3 130	-3 250

inntekter						
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	19 204	-10 834	-12 931	-6 198	-4 482	-3 323
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	4 256	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	2 412 514	2 515 130	2 591 613	2 568 275	2 558 829	2 553 230

§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000						
	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025
Investeringer i varige driftsmidler	444 773	995 604	932 486	608 326	492 945	454 077
Tilskudd til andres investeringer	2 433	2 000	4 450	0	11 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	11 635	8 385	8 000	8 000	8 000	8 000
Utlån av egne midler	0	1 842	1 842	921	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	458 841	1 007 831	946 778	617 247	511 945	463 077
Kompensasjon for merverdiavgift	-53 232	-90 365	-83 881	-44 442	-40 938	-25 578
Tilskudd fra andre	-93 573	-31 827	-40 564	-85 389	-11 946	-46 135
Salg av varige driftsmidler	-36 888	-48 950	-18 000	-11 800	-37 000	-38 400
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-233 216	-702 149	-597 333	-387 216	-364 461	-300 364
Sum investeringsinntekter	-416 910	-873 291	-739 778	-528 847	-454 345	-410 477
Videreutlån	88 927	50 000	70 000	80 000	90 000	90 000
Bruk av lån til videreutlån	-88 929	-50 000	-70 000	-80 000	-90 000	-90 000
Avdrag på lån til videreutlån	15 657	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-15 005	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Netto utgifter videreutlån	650	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-72 592	-45 448	-125 600	-89 400	-59 800	-60 200
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-645	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til	30 656	-89 092	-81 400	1 000	2 200	7 600

eller bruk av ubundet investeringsfond						
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-42 581	-134 540	-207 000	-88 400	-57 600	-52 600
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000							
	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan Sum 2022-2025
Administrasjon							
IKT-investeringer	7 761	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	4 195	0	0	0	0	0	0
Digitalisering (planprosjekt)	1 762	5 670	536	0	0	0	536
Energikartlegging	0	1 300	0	0	0	0	0
Reservestrøm	0	0	1 300	0	0	0	1 300
Oppgradering av Senteret	10	2 250	0	0	0	0	0
MO-senter og administrasjonslokaler	0	0	64 978	0	0	0	64 978
Oppgradering av kommunestyresalen	4	0	0	0	0	0	0
Kjøp av eiendom	0	0	7 500	0	0	0	7 500
Kjøp av Strandgata 6	2 358	0	0	0	0	0	0
Prosjekt mangler	1 784	0	0	0	0	0	0
Sum Administrasjon	17 874	15 220	80 314	6 000	6 000	6 000	98 314
Barnehage							
Vormedal barnehage - universell utforming og oppgradering uteareal	0	800	0	0	0	0	0
Oppgradering uteareal kommunale barnehager	0	0	6 800	5 600	5 100	0	17 500
Skudeneshavn barnehage - vann/avløpskrav	0	500	500	0	0	0	500
Avaldsnes barnehage - ombygging/tilbygg	42	0	0	0	0	0	0
Bygnes vitenbarnehage - universell utforming og oppgradering uteareal	1 198	0	0	0	0	0	0
Sum Barnehage	1 240	1 300	7 300	5 600	5 100	0	18 000
Skole							
Skudeneshavn skole - universell utforming og oppgradering uteareal	0	0	2 500	0	0	0	2 500
Uu og oppgrad. uteareal kopervik skole	73	0	0	0	0	0	0
Mindre oppgraderinger av bygg	1 027	0	0	0	0	0	0

og anlegg							
Stangaland skole	117 788	166 867	45 768	0	0	0	45 768
Åkra - erverv/infrastruktur/idrettshalle r	5 331	0	0	0	0	0	0
Vormedal ungdomsskole - rehab/påbygg	28 545	0	0	0	0	0	0
Nye Veavågen skole	1 316	11 500	23 100	90 000	117 000	43 100	273 200
Solcellepanel formålsbygg - pilot	0	1 800	0	0	0	0	0
Prosjekt mangler	11 511	0	0	0	0	0	0
Sum Skole	165 591	180 167	71 368	90 000	117 000	43 100	321 468
Kultur							
Historiske Avaldsnes - ny utstilling	0	0	0	5 000	10 000	0	15 000
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	750	0	0	0	0	0	0
Nytt kulturhus	0	500	0	0	0	0	0
Sum Kultur	750	500	0	5 000	10 000	0	15 000
Idrett							
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	31	0	0	0	0	0	0
Stangaland skole	11 279	16 133	7 636	0	0	0	7 636
Åkra - erverv/infrastruktur/idrettshalle r	9 721	0	0	0	0	0	0
Vormedal ungdomsskole - rehab/påbygg	14	0	0	0	0	0	0
Lagerlokaler åkrehamn	910	0	0	0	0	0	0
Ny idrettshall Vormedal	2 038	53 464	34 952	0	0	0	34 952
Nye Veavågen skole	0	0	1 900	10 000	13 000	3 900	28 800
Prosjekt mangler	301	0	0	0	0	0	0
Sum Idrett	24 295	69 597	44 488	10 000	13 000	3 900	71 388
Helse							
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	2 797	0	0	0	0	0	0
Beredskapssenter, lege og brann	56	10 000	4 028	24 220	8 531	0	36 779
Sum Helse	2 853	10 000	4 028	24 220	8 531	0	36 779
Omsorg							
MO senter	0	500	0	0	0	0	0
Forebyggende tiltak mot legionellasmitte	3	0	0	0	0	0	0
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	958	0	0	0	0	0	0
Vea sykehjem - byggetrinn 2	945	66	0	0	0	0	0
Skudeneshavn sykehjem	1 365	67 167	87 938	9 424	0	0	97 362
Digitalisering / pasientsikringsanlegg	4 223	3 880	12 209	0	0	0	12 209
MO-senter og administrasjonslokaler	0	0	17 011	0	0	0	17 011
Kjøp av biler og maskiner	1 592	0	0	0	0	400	400
Prosjekt mangler	764	0	0	0	0	0	0
Sum Omsorg	9 850	71 613	117 158	9 424	0	400	126 982
Sosial							

MO senter	0	500	0	0	0	0	0
MO-senter og administrasjonslokaler	0	0	17 011	0	0	0	17 011
Sum Sosial	0	500	17 011	0	0	0	17 011
Forvaltning							
Oppmålingsmateriell	0	250	0	250	0	250	500
Sum Forvaltning	0	250	0	250	0	250	500
Nærmiljø							
Dagsturhytte	0	0	1 500	0	0	0	1 500
Vedlikeholdsmaskiner, Samferdsel og utemiljø	4 405	0	0	0	0	0	0
Historiske Avaldsnes - driftsbygning og parkering	0	12 740	6 420	18 490	0	0	24 910
Turveier Veia	0	2 581	6 231	0	0	0	6 231
Turveier Almannamyra	0	2 000	1 000	8 171	0	0	9 171
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	1 394	0	0	0	0	0	0
Universell utformet sti Bukkøy	49	1 779	1 780	0	0	0	1 780
Park lekeplass åkra etappe 2	818	0	0	0	0	0	0
Byutvikling (planprosjekt)	0	18 500	25 700	4 300	0	0	30 000
Etablering av scene og oppgradering av tilhørende uterom, Kopervik	0	0	1 500	0	0	0	1 500
Prosjekt mangler	155	0	0	0	0	0	0
Sum Nærmiljø	6 822	37 600	44 131	30 961	0	0	75 092
Bolig							
Omsorgsplasser Spanne (60 plasser i fase 1)	0	0	0	0	5 000	45 000	50 000
Rusnes (Kopervik) boligfelt	0	0	1 000	4 400	0	0	5 400
Hålandshøgda (Skudeneshavn) boligfelt	0	0	300	0	0	0	300
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 4	0	0	1 000	7 500	0	0	8 500
Slettafeltet (Veavågen) boligfelt	0	0	0	1 000	7 230	0	8 230
Boliger tilpasset vanskeligstilte 2018-2023 (planprosjekt)	5 460	9 500	7 500	14 025	0	0	21 525
Oppgradering kommunale boliger (årsbevilg)	1 077	0	0	0	0	0	0
Ferkingstad bf	262	3 104	0	0	0	0	0
Stemmemyr (Spanne) boligfelt - etappe 3	913	0	0	0	0	0	0
Planleggingsmidler omsorgstun, langtidsplasser mv. fastlandet	0	35 000	43 814	0	0	0	43 814
Solheimtunet omsorgsboliger	607	24 233	14 652	0	0	0	14 652
Tøkjemyr omsorgsboliger veia	27	0	0	0	0	0	0
Jovikvn. boligtomt	-808	0	0	0	0	0	0
Amlandsfeltet bf	457	0	0	0	0	0	0
Skudeneshavn sykehjem	3 587	15 787	20 590	2 355	0	0	22 945
Kjøp av biler og maskiner	0	0	0	0	0	740	740
Burmaveien 60	1 656	0	0	0	0	0	0
Salg av kommunale utleieboliger	17	0	0	0	0	0	0
Sum Bolig	13 254	87 624	88 856	29 280	12 230	45 740	176 106
Næring							
Kjøp og opparbeidelse av tomt	0	0	6 200	0	0	0	6 200

til biogass fyllestasjon							
Søragadå 73	120	0	0	0	0	0	0
Stølsmyr - Raglamyr sør industrifelt	5 963	0	0	0	0	0	0
Storamyrr (Skudeneshavn) industrifelt, etappe 2	11	0	2 670	0	0	0	2 670
Husøy if - etappe 15	67	0	0	0	0	0	0
Bygnes - kommunelageret, nedsprenkning/ut	196	0	0	0	0	0	0
Husøy industrifelt - klargjøring av område 6	2 009	0	0	0	0	0	0
Brannstasjon Veavågen	63	0	0	0	0	0	0
Sum Næring	8 429	0	8 870	0	0	0	8 870
Samferdsel							
Trafikksikkerhetsplan 2024-2031 (planprosjekt)	0	0	0	0	5 000	5 000	10 000
Parkeringshus Kopervik - rehabilitering	0	0	0	0	4 800	0	4 800
Nyanlegg vei og gatelys (årsbevilgning)	1 163	1 000	0	0	0	0	0
Trafikksikkerhetsplan 2018-2021 (planprosjekt)	6 077	16 887	14 575	0	0	0	14 575
Vedlikeholdsmaskiner, Samferdsel og utemiljø	162	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Turveier Almannamyrr	29	0	0	0	0	0	0
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	1 000	0	0	0	0	0	0
Ny sopebil	4 258	0	0	0	0	0	0
Tøstevveg, Åkrehamn	263	3 435	3 486	0	0	0	3 486
Hovedplan vei (planprosjekt)	4 159	4 000	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Gang og sykkelvei, Eidsbakkane - Stølen	0	0	900	0	0	0	900
Lagerlokaler Åkrehamn	898	0	0	0	0	0	0
Samferdselsprosjekter på Norheim	673	0	0	0	0	0	0
Infrastruktur/utvikling Kolnes	0	4 000	0	0	0	0	0
Overdragelse av anlegg fra andre	34 520	2 390	2 473	2 155	1 595	1 587	7 810
Prosjekt mangler	580	0	0	0	0	0	0
Sum Samferdsel	53 782	35 212	29 934	10 655	19 895	15 087	75 571
Brann og ulykkesvern							
Beredskapssenter, lege og brann	146	32 733	12 272	73 780	25 989	0	112 041
Brannstasjon Veavågen	0	0	937	0	15 600	38 000	54 537
Skudeneshavn brannstasjon - ombygging/tilbygg	1 180	3 440	0	0	0	0	0
Sum Brann og ulykkesvern	1 326	36 173	13 209	73 780	41 589	38 000	166 578
VAR							
Hovedplan avløp 2028- (planprosjekt)	0	100 000	0	0	0	0	0
Nye lokaler til renovatørene	0	0	0	2 000	0	0	2 000
Utvidelse av lagringsplass, sentrallager vann og avløp	0	0	0	1 100	0	0	1 100
Påbygg pumpeverksted, vann og avløp	0	0	4 550	0	0	0	4 550
Vann og avløpsutbygging Kolnes	0	820	820	0	0	0	820
Ny gjenvinningsstasjon	243	27 000	36 000	12 557	0	0	48 557

Borgaredalen							
Hovedplan avfall (planprosjekt)	1 859	19 069	25 698	7 000	1 000	1 000	34 698
Slambehandling borgaredalen	3 672	0	0	0	0	0	0
Anleggsmaskiner - Borgaredalen	0	2 500	5 200	0	0	0	5 200
Reservevannsforsyning	207	3 190	3 000	0	25 000	25 000	53 000
Nødstrømsagregat Brekke vannbeh.	475	11 958	0	0	0	0	0
Hovedplan avløp (planprosjekt 2016-2020)	75 731	55 836	21 954	0	0	0	21 954
Hovedplan avløp (planprosjekt 2021-2027)	0	0	142 137	109 502	100 000	100 000	451 639
Biler og maskiner (vann og avløp)	0	2 170	1 400	600	600	600	3 200
Hovedplan drikkevann (planprosjekt 2021-2027)	17 814	144 565	84 444	145 797	103 000	75 000	408 241
Nye renovasjonsbiler	0	25 100	16 600	0	0	0	16 600
Nye avfallsdunker	811	33 000	31 189	0	0	0	31 189
Rensing av sigevann fra deponi	0	5 000	10 500	9 000	0	0	19 500
Kopervik renseanlegg	0	0	3 400	8 600	15 000	85 000	112 000
Overdragelse av anlegg fra andre	30 102	0	0	0	0	0	0
Prosjekt mangler	6 696	0	0	0	0	0	0
Sum VAR	137 610	430 208	386 892	296 156	244 600	286 600	1 214 248
Økonomi							
Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg	0	7 700	14 000	15 000	15 000	15 000	59 000
Beredskapssenter, lege og brann	0	9 940	0	0	0	0	0
Universell utforming (planprosjekt)	1 097	2 000	4 927	2 000	0	0	6 927
Sum Økonomi	1 097	19 640	18 927	17 000	15 000	15 000	65 927
Investeringer i varige driftsmidler	444 773	995 604	932 486	608 326	492 945	454 077	2 487 834

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000							
	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan Sum 2022-2025
Kirkegård/gravplass - utbedring 2027- (planprosjekt)	0	0	550	0	11 000	1 000	12 550
Rehabilitering kirkebygg	4 000	2 000	3 900	0	0	0	3 900
Overdragelse av anlegg fra andre	-1 567	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	2 433	2 000	4 450	0	11 000	1 000	16 450

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000							
	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan Sum 2022- 2025
Egenkapitalinnskudd Rogaland revisjon IKS	0	385	0	0	0	0	0
Stiftelseskaptal, nye karmøy næringsfond	5 000	0	0	0	0	0	0
Egenkapitalinnskudd klp	6 635	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000	32 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	11 635	8 385	8 000	8 000	8 000	8 000	32 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000							
	Regnskap 2020	Oppr. budsjett 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan Sum 2022- 2025
Utlån til Haugaland næringspark AS	0	1 842	1 842	921	0	0	2 763
Utlån av egne midler	0	1 842	1 842	921	0	0	2 763
Sum del 1-4	458 841	1 007 831	946 778	617 247	511 945	463 077	2 523 834

Saksutredning

Sammendrag

Rådmannen fremmer med dette forslag til handlingsprogram 2022-2025 med årsbudsjett og økonomiplan. Dokumentet er tilgjengelig som en egen [nettside](#), eller i vedlagte PDF-versjon.

Bakgrunn for saken

Saken er utarbeidet i henhold til kommunelovens kapittel 14, og tilhørende forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. (heretter for enkelthets skyld bare omtalt som «budsjettforskriften»). Handlingsprogrammet med årsbudsjett og økonomiplan utgjør også kommuneplanens handlingsdel, jf. kommuneloven § 14-4 og plan- og bygningslovens § 11-1.

Formannskapet innstiller til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett, og innstilling skal offentliggjøres senest 14 dager før innstillingen behandles av kommunestyret, med alle forslag til vedtak som foreligger.

Årsbudsjettet er en bindende plan for hvordan kommunens midler skal brukes i budsjettåret. Årsbudsjettet skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. De økonomiske rammene for

rådmannens forslag er basert på Karmøy kommunens finansielle måltall vedtatt av kommunestyret 18. juni 2018 med forslag om endring av mål for justert lånegjeldsgrad til 41%. Disse legges til grunn som handlingsregler i kommunens budsjettarbeid. Kommuneloven setter krav til at kommunestyret en gang i året skal vedta en rullerende økonomiplan som skal omfatte minste de fire neste budsjettårene. Økonomiplan og årsbudsjett skal settes opp i balanse, og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Økonomiplan og årsbudsjett skal vise utviklingen i kommunens økonomi, samt vise de målene og premissene som økonomiplan og årsbudsjett bygger på. I tillegg til rådmannens forslag til økonomiplan, vises det til de ulike scenariene som er presentert i handlingsprogrammet.

Budsjettvedtaket

Driftsbudsjettet for 2022-2025 er satt opp med sentrale inntekter og utgifter (skatt, rammetilskudd, finansposter mv) slik de fremgår av budsjettskjema §5-4 Bevilgningsoversikter – drift (1A). Denne gir en sum til fordeling («Korrigert sum bevilgninger drift, netto») som er fordelt med en netto budsjetttramme på kommunens 18 tjenesteområder i budsjettskjema §5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B). Budsjettskjema 1A og 1B er satt opp i henhold til kravene i budsjettforskriftens § 5-4.

For investeringene vedtas det både en samlet ramme per prosjekt, og årlige forventende utgifter og investeringer til prosjektet, i tråd med økonomireglement investeringer. Finansiering og finanstransaksjoner fremgår av budsjettskjema §5-5 Bevilgningsoversikter – investering (2A). Budsjettskjema 2A og 2B er satt opp for å ivareta kravene i budsjettforskriftens § 5-5.

Budsjettforskriften har også et krav om å gi en oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet. Dette kravet er ivaretatt i kapittelet økonomisk utvikling i planperioden.

Handlingsprogrammet inneholder i tillegg en rekke verbalpunkter, et gebyrvedtak, budsjetttiltak, samt mål, indikatorer og aktiviteter knyttet til kommunens vedtatte målkart.

Det vises til vedlagte dokument for mer informasjon om de økonomiske vurderingene, og omtale av forslag til vedtak og tiltak.

Endringer i rådmannens innstilling

1. Endringer knyttet til Prop. 1 S Tillegg 1

Regjeringen Støre la 8. november frem en proposisjon om endring av forslaget til statsbudsjett for 2022 fremmet av Solberg-regjeringen, Prop. 1 S (2021–2022). Forslaget til regjeringen Støre gir en vekst i de frie inntektene på 2 mrd. kroner. Karmøy kommune får 15,7 mill. kr av denne veksten. Siden Karmøy har flere private barnehager og kommunale skoler enn landsgjennomsnittet i forhold til befolkningen, får kommunen en ytterligere positiv effekt på 1,7 mill. kroner. I tillegg reverseres forslaget om økt innslagspunkt for ressurskrevende tjenester. Dette gir Karmøy enn reduksjon i utgiftene på 4,7 mill. kroner. Den totale netto effekten av Prop. 1 S Tillegg 1 for Karmøy blir dermed 22,1 mill. kroner:

Endringseffekter	2022-2025
Økt rammetilskudd Prop. 1 S Tillegg 1	-15 724
Effekt av endringene innen barnehage og skole	-1 667
Reversering av økt innslagspunkt for ressurskrevende tjenester	-4 700
Total netto effekt Prop. 1 S Tillegg 1 Karmøy kommune	-22 091

Kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram viste i presentasjonen av statsbudsjettet at dette budsjettforslaget gir kommunene en historisk stor vekst i frie inntekter, men presiserte at det ikke kan regnes med tilsvarende vekst de kommende årene. Videre anbefalte statsråden kommunene å bruke noe av veksten i de frie inntektene til å styrke driftsresultatet.

Basert på signalene fra Kommunal- og distriktsministeren og en vurdering av udekkede behov i den fremlagte økonomiplanen, foreslår rådmannen følgende disponering av den totale endringseffekten:

Disponering av endringseffektene	2022	2023	2024	2025
Reversering innsparingstiltak "Reduksjon skole"	5 893	5 893	5 893	5 893
Økning i brukerbehovene innen omsorg ³	2 000	2 000	2 000	2 000
Investering i varige driftsmidler (ekskl. mva) ^{3, 4}	5 600	6 480	3 600	0
Avsetning til disposisjonfond	8 598	7 718	10 598	14 198
Total disponering endringseffekter av Prop. 1 S Tillegg 1	22 091	22 091	22 091	22 091

2. Økt ramme til behovsvekst innen omsorg

Det usikkerhet knyttet til ulike forhold i driften/tjenesteproduksjonen. Usikkerheten er trolig størst innen tjenesteområdet omsorg. I fremlagt budsjett- og økonomiplan tas det høyde for at brukerbehovene vil vokse i takt med endring i innbyggertallene, men dette er en usikker forutsetning. For å ta ned denne risikoen foreslår rådmannen å øke driftsrammen til tjenesteområdet omsorg med 2,0 mill. kroner,

3. Økning av P501 til oppgradering dagsenter Skudeneshavn

Eksisterende lokaler til dagsenteret i Skudeneshavn er av eldre dato og gjennom dette prosjektet vil kommunen få oppgraderte lokaler som er bedre tilpasset formålet. Det er i dag utfordringer med temperaturreguleringen som følge av dårlig isolasjon, eldre vinduer og eldre tekniske anlegg. I tillegg inneholder prosjektet en utvidelse av lokalet med 50-60m². Utvidelsen vil gi 2 ekstra leiligheter i alderspensjonatet. Rådmannen foreslår at rammen til P501 Mindre oppgraderinger av bygg og anlegg økes med 7,1 mill. kroner, fordelt med 3,0 mill. kroner i 2022 og 4,1 mill. kroner i 2023. Dette finansieres av økningen i de frie inntektene i Prop. 1 S Tillegg 1.

4. Takheiser beboerrom sykehjem

Kommunen har en økning i pasienter som har nedsatt funksjonsevne, og det generelle omsorgsbehovet i Karmøy kommune viser en økende trend. I den forbindelse ser kommunen en synergi ved å legge til rette for takheiser på alle sykehjemmene i kommunen. Takheiser er den mest ideelle og effektive metoden for å løfte og forflytte personer som har nedsatt funksjonsevne. Dette utstyret vil også påvirke den ergonomiske arbeidssituasjonen til driftspersonell, og dermed kunne redusere potensielle arm og ryggskader, som igjen vil kunne gi en positiv effekt på sykefraværet for driftspersonell. Takheis på alle beboerrom er standard ved bygging av nye sykehjemsplasser. Dette prosjektet legger opp til at alle beboerrom ved kommunens eksisterende sykehjem utstyres med takheis. Rådmannen foreslår en ramme til prosjektet på 12,5 mill. kroner, fordelt med 4,0 mill. kroner i både 2022 og 2023, og 4,5 mill. kroner i 2024. Dette finansieres av økningen i de frie inntektene i Prop. 1 S Tillegg 1.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen viser til vedlagte budsjettforslag, og foreslår at den legges til grunn med følgende endringer:

Endringer i driftsbudsjettet knyttet til Prop. 1 S Tillegg 1:

Ramme	Drift	2022	2023	2024	2025
Endring i budsjettskjema §5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)					
Rammetilskudd	Økt rammetilskudd Prop. 1 S Tillegg 1	-15 724	-15 724	-15 724	-15 724
Bevilgninger drift	Netto disponering/effekter på drift av Prop. 1 S Tillegg 1	1 526	1 526	1 526	1 526
Avsetning til disposisjonsfond	Disponering effekter Prop. 1 S Tillegg 1	8 598	7 718	10 598	14 198
Overført til investering	Disponering Prop. 1 S Tillegg 1	5 600	6 480	3 600	0
		0	0	0	0
Endring i budsjettskjema §5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)					
02 Barnehage	Redusert maksimalpris i barnehagen til 3 050 kroner (redusert med 265 kr)	2 000	2 000	2 000	2 000
02 Barnehage	Ytterligere nedjustert pensjonspåslag til private barnehager	-2 900	-2 900	-2 900	-2 900
03 Skole	Reversering innsparingstiltak "Reduksjon skole"	5 893	5 893	5 893	5 893
03 Skole	Reversering ekstra naturfagtime	-767	-767	-767	-767
08 Omsorg	Reversering av økt innslagspunkt for ressurskrevende tjenester	-4 700	-4 700	-4 700	-4 700
08 Omsorg	Økt ramme til behovsvekst innen omsorg ³	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum bevilgninger drift, netto		1 526	1 526	1 526	1 526

Endringer i investeringsbudsjettet knyttet til Prop. 1 S Tillegg 1:

Ramme	Investering (inkl. mva)	2022	2023	2024	2025
Endring §5-5 Bevilgningsoversikter investering (2B)					
Investeringer i varige driftsmidler	P501 (Oppgradering dagsenter Skudeneshavn) ²	3 000	4 100	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	Takheiser beboerrom sykehjem ⁴	4 000	4 000	4 500	0
Endring §5-5 Bevilgningsoversikter investering (2A)					
Investeringsinntekter	Endring komp. MVA i investeringsbudsjett	-1 400	-1 620	-900	0
Overføring fra drift	Endring i overføring fra drift	-5 600	-6 480	-3 600	0
Investeringer i varige driftsmidler	Sum endring (Investeringsutgifter)	7 000	8 100	4 500	0

Vedlegg:

Handlingsprogram 2022-2025 Rådmannens forslag

Saksbehandler: Bjørn Nøttum

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
034/21	Hovedutvalg oppvekst og kultur	03.11.2021
111/21	Formannskapet	22.11.2021
	Kommunestyret	

Kvalitets- og utviklingsmelding for Karmøyskolen 2020-2021

Rådmannens forslag til vedtak:

Karmøy kommunestyre tar *Karmøyskolen 2020 – 2021 Kvalitets- og utviklingsmelding* til orientering.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg oppvekst og kultur - 03.11.2021 - 034/21

Karmøy kommunestyre tar *Karmøyskolen 2020 – 2021 Kvalitets- og utviklingsmelding* til orientering, med følgende endring:

Tekst i del 3, 32, siste avsnitt, 2. setning, som lyder: "Uttrekket er gjort basert på svake resultater i skolen over tid" endres til

Karmøy kommune er blitt trukket ut i oppfølgingsordningen på bakgrunn av for stor spredning i antall risikopoeng mellom skoler, samtidig som minst en av skolene ligger i nederste kvartil. Laveste risikopoeng i Karmøy kommune er 0 og høyest er 52,8. Spredningen er altså over 50 poeng, og kvalifiserer til uttrekk.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 03.11.2021:

Behandling:

Lindtner (Sp) fremmet følgende endringsforslag:

Hovedutvalg oppvekst og kultur tar Kvalitets- og utviklingsmelding for Karmøyskolen 2020-2021 til orientering.

Det foreslås imidlertid endring av tekst i del 3, 32, siste avsnitt, 2. setning, som lyder: Uttrekket er gjort basert på svake resultater i skolen over tid.

Hovedutvalg oppvekst og kultur foreslår derfor at teksten i avsnittet endres til: Karmøy kommune er blitt trukket ut i oppfølgingsordningen på bakgrunn av for stor spredning i antall risikopoeng mellom skoler, samtidig som minst en av skolene ligger i nederste kvartil. Laveste risikopoeng i Karmøy kommune er 0 og høyest er 52,8. Spredningen er altså over 50 poeng, og kvalifiserer til uttrekk.

Innstillingen med Lindtners endringsforslag enstemmig vedtatt.

HOK- 034/21 Vedtak:

Karmøy kommunestyre tar *Karmøyskolen 2020 – 2021 Kvalitets- og utviklingsmelding* til orientering,

med følgende endring:

Tekst i del 3, 32, siste avsnitt, 2. setning, som lyder: "Uttrekket er gjort basert på svake resultater i skolen over tid" endres til

Karmøy kommune er blitt trukket ut i oppfølgingsordningen på bakgrunn av for stor spredning i antall risikopoeng mellom skoler, samtidig som minst en av skolene ligger i nederste kvartil. Laveste risikopoeng i Karmøy kommune er 0 og høyest er 52,8. Spredningen er altså over 50 poeng, og kvalifiserer til uttrekk.

Saksutredning

Det er fastsatt i opplæringsloven at skoleeier plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. Dette kalles tilstandsrapport, men i Karmøy kommune har man utvidet rammene for denne rapporten og har derfor valgt å kalle den kvalitets- og utviklingsmelding. Kommunen er satt til å være skolemyndighet, og det er kommunestyret som formelt sett er skoleeier. Ut fra dette har kommunestyret et overordnet ansvar for at skolene gir en kvalitativt god og tilpasset opplæring for barn og unge.

Kvalitets- og utviklingsmeldingen er en del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Som et minimum skal meldingen omhandle læringsresultater, skolemiljø og gjennomføring i videregående skole. Overordnede mål for det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet er å bidra til kvalitetsutvikling på alle nivåer i grunnsopplæringen og økt læringsutbytte for den enkelte elev.

Rådmannen har valgt å inkludere et fremtidsperspektiv i kvalitets- og utviklingsmeldingen. Dette presenteres i kapittel 3. Meldingen inneholder også et sammendrag, mens hovedområdene i meldingen er omtalt i kapittel 2.

Rådmannen bruker kvalitets- og analysesystemet Insight fra Conexus i utarbeidelse og analyse av data. Dette verktøyet har så høy andel av elevresultatene i grunnskolen at man kan regne dette som et nasjonalt gjennomsnitt. Alle resultater og analyser baserer seg på skoleår og ikke kalenderår.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen mener foreliggende kvalitets- og utviklingsmelding dekker de lovkrav som er gjeldende, og gir en god oversikt over tilstanden i og videre utviklingsarbeid for Karmøyskolen. Meldingen danner grunnlag for prioriteringer i kommunens kvalitetsarbeid, sammen med nasjonale styringsinitiativ.

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

Opplæringsloven § 13-3e.

Vedlegg:

Karmøyskolen 2020-2021 - Kvalitets- og utviklingsmelding

Saksbehandler: Reidun Kathrin Dahl Kristiansen**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
112/21	Formannskapet	22.11.2021

Partnerskapsavtale for folkehelse i Rogaland

Rådmannens forslag til vedtak:

Karmøy kommune inngår vedlagt avtale «Avtale for partnerskap for folkehelse i Rogaland» med Rogaland fylkeskommune.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Partnerskap for folkehelse i Rogaland ble opprettet i 2007 i henhold til Handlingsplan for folkehelse 2006 – 2010, vedtatt i fylkestinget 24.10.2006. Folkehelsepartnerskapet er også forankret i Regionalplan for folkehelse i Rogaland. Fylkeskommunen har inngått 43 ulike partnerskap med varighet ut 2021, med 23 kommuner, 11 frivillige aktører og 9 regionale aktører. Karmøy kommune har inngått flere partnerskapsavtaler med Rogaland fylkeskommune. Den forrige avtalen ble vedtatt i formannskapet i 2018 (sak 35/18), og utgår i 2021.

Den nye avtalen (vedlagt) er en revisjon av tidligere avtaler og bygger på folkehelseloven som trådte i kraft 01.01.2012, samt mål, strategier og tiltak i Regionalplan for folkehelse i Rogaland, vedtatt i fylkestinget 11.12.2012. Regionalplanen for folkehelse 2013-2017 er gjeldende inntil ny plan er vedtatt. Den nye avtalen er i stor grad basert på den forrige, men den er tilpasset innspillene fra partnerne og dagens utfordringsbilde. Avtalen er vedtatt i fylkesutvalget 19.10.2021 og skal gjelde fra 2022. Den foreslås å være gjeldende inntil ny folkehelseplan foreligger, uten utløpsdato.

Partnerskapsavtalen inneholder informasjon om rettskilder, statlige føringer og forankring av folkehelsearbeidet, samt beskrivelse av formålet med partnerskapsavtalen. I tillegg inneholder avtalene en liste over ansvar og oppgavefordeling.

Partnerskap for folkehelse er en arbeidsmetode som er valgt i Rogaland for å følge opp satsningsområdene i Regionalplan for folkehelse og andre sentrale føringer for folkehelsearbeidet. Partnerskap er en anbefalt arbeidsmetode i folkehelseloven. Hovedformålet med partnerskap for folkehelse er å samordne folkehelsearbeidet i fylket og å bidra til å nå hovedmålene i den regionale og nasjonale folkehelsepolitikken om å fremme god helse og utjevne sosiale helseforskjeller.

Sentrale føringer

FNs bærekraftsmål skal ligge til grunn for kommunal og fylkeskommunal planlegging.

Kommunenes og fylkeskommunens ansvar for å drive helsefremmende og forebyggende arbeid er

regulert i følgende lovverk med tilhørende forskrifter og retningslinjer:

- lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- forskrift om oversikt over folkehelsen
- likestillings- og diskrimineringsloven.

Listen er ikke uttømmende.

Regionale føringer for samarbeidet

Regionalplan for folkehelse i Rogaland er førende for arbeidet i partnerskapet. Hovedmålene i planen og for arbeidet i partnerskapet er:

- Fremme god helse og utjevne sosiale helseforskjeller.
- Sikre god politisk og administrativ forankring i folkehelsearbeidet.
- Drive et kunnskapsbasert folkehelsearbeid.

Hovedstrategiene i planen og for arbeidet i partnerskapet er:

- Skape støttende miljø for god helse på alle arenaer der folk ferdes og lever sine liv.
- Iverksette en sunn helsepolitikk på alle nivå med politiske vedtak som viser tyngde og handlekraft i folkehelsearbeidet.
- Synliggjøre helsefremmende og forebyggende arbeid som en sentral investeringsfaktor for vekst og utvikling.
- Sikre at folkehelsearbeidet rettes mot faktiske utfordringer og er i tråd med tilgjengelig kunnskap om hvilke tiltak som fungerer.
- Bidra til etablering av gode evalueringsrutiner for det regionale og lokale folkehelsearbeidet.
- Synliggjøre forskningsbehov og være en pådriver for at det settes i gang nye forskningsprosjekt knyttet til regionalt og lokalt folkehelsearbeid i Rogaland.

Hensikt

Hensikten med partnerskapet for folkehelse er å samordne folkehelsearbeidet i Rogaland og bidra til å oppfylle hovedmålene i den nasjonale og regionale folkehelsepolitikken. Hovedmålene er å fremme god helse og utjevne sosiale helseforskjeller.

Hensikten med selve avtalen er å konkretisere oppgave- og ansvarsfordelingen mellom Karmøy kommune og Rogaland fylkeskommune i det helsefremmende og forebyggende arbeidet. Avtalen beskriver faste samarbeidsrutiner mellom partene og hvilke arbeidsmetoder som bør ligge til grunn for arbeidet i partnerskap for folkehelse i Rogaland.

Oppgave- og ansvarsfordeling

Avtalen konkretiserer oppgave- og ansvarsfordelingen mellom Karmøy kommune og Rogaland fylkeskommune. Avtalen skiller mellom felles ansvar, fylkeskommunen sitt ansvar og kommunen sitt ansvar i folkehelsearbeidet.

Felles ansvar

- a. Sikre at kommunen og fylkeskommunen setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte, jf. §1 i Folkehelseloven.
- b. Fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler som kommunen og fylkeskommunen er tillagt, herunder utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting, jf. § 4 og § 20 i Folkehelseloven.
- c. Organisere og følge opp et internt tverrfaglig samarbeid for å samordne virkemidler og ivareta det helhetlige folkehelsearbeidet.
- d. Sikre nødvendig oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i fylket og i kommunen, og at

- denne inngår som grunnlag for arbeid med planstrategi, jf. § 5, 6 og 21 i Folkehelseloven.
- e. Sikre at det iverksettes nødvendige tiltak for å møte kommunens og fylkeskommunens folkehelseutfordringer, jf. § 7 i Folkehelseloven.
 - f. Bidra med kunnskaps- og erfaringsutveksling i partnerskapet.
 - g. Planlegge og gjennomføre samlinger og konferanser i partnerskapet.
 - h. Bidra til økt satsing på folkehelse i folkevalgtopplæring i kommunen og fylkeskommunen.
 - i. Involvere frivillige og næringsliv i det lokale og regionale folkehelsearbeidet.
 - j. Formidle forsknings- og innovasjonsbehov til lokale forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

Fylkeskommunen sitt ansvar

- a. Samordne og understøtte lokalt folkehelsearbeid gjennom ledelse i partnerskapet og videreutvikling av dette.
- b. Ha regionalt koordineringsansvar i nasjonale folkehelsesatsinger og tilsvarende.
- c. Tilrettelegge for nettverksbygging, kunnskaps- og erfaringsutveksling og faglig styrking av partnerne.
- d. Følge opp regionalplan for folkehelse i Rogaland, og fylkesdelplan universell utforming og regionalplan for et inkluderende samfunn.
- e. Bidra med å kommunisere prosjekter og aktiviteter til partnerskapsaktørene og hele befolkningen.
- f. Bidra med informasjon om aktuelle regionale og statlige tilskuddsordninger og tilby veiledning i søknadsprosessene.
- g. Rapportere på partnerskapet som arbeidsmetode og bruken av partnerskapsmidler i politisk sak.

Kommunen sitt ansvar

- a. Videreutvikle folkehelsearbeidet og forankre det sektorovergripende arbeidet i kommunens organisasjon.
- b. Sikre at det settes av tilstrekkelige egne ressurser til å koordinere folkehelsearbeidet.
- c. Utarbeide en årlig handlingsplan som beskriver bruken av tildelte partnerskapsmidler og kommunens egenandel. Plan for evaluering skal inkluderes.
- d. Bidra til å gjøre informasjon om lokale helsefremmende og forebyggende lavterskeltilbud lett tilgjengelig for kommunens innbyggere.

Økonomi

Gjennom partnerskapet fordeler Rogaland fylkeskommune årlige midler til Karmøy kommune, der tildelingen avhenger av organisasjonens egenandel og politiske prioriteringer i fylkeskommunen. De to siste årene har Karmøy kommune mottatt 120.000 kr. per år fra fylkeskommunen. Kommunen forplikter seg til å yte en egenandel tilsvarende det fylkeskommunale tilskuddet.

Det fylkeskommunale tilskuddet og egenandelen skal brukes til gjennomføring av kunnskapsbaserte aktiviteter og/eller evaluering av prosjekter som er gjennomført i henhold til handlingsplanen. Inntil 50% av midlene kan brukes til midlertidige oppdrag for å ivareta tiltak i handlingsplanen, for eksempel lønn. Midlene kan ikke finansiere drift i form av fast stilling.

Rådmannens konklusjon

Rådmannen anbefaler at partnerskapsavtalen med Rogaland fylkeskommune videreføres. Partnerskapet bidrar til at fylkeskommunen understøtter det lokale folkehelsearbeidet i Karmøy kommune og koordinerer det i tråd med de nasjonale føringene og satsningene. Partnerskapet er videre viktig for nettverksbygging, veiledning og vurdering for å få mest mulig presise behovs- og tiltaksanalyser, diverse planarbeid og samfunnsplanlegging, økonomisk bidrag, frivillighetspolitikk, arbeidet med frivilligheten, m.m.

Vedlegg:

Partnerskapsavtale for Karmøy kommune

Saksbehandler: Per Velde**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
113/21	Formannskapet	22.11.2021
	Kommunestyret	

Veikart for Haugalandet 2021-2025 - Regional strategi for næringsutvikling

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar «Veikart for Haugalandet 2021-2025», med strategiske mulighetsområder og strategiske tiltaksområder, slik planen foreligger nå
2. Karmøy kommune vil bidra til å nå målene i «Veikartet» ved å:
 - a. Innarbeide «Veikartet» i kommunens relevante planer og i tilhørende handlingsprogrammer
 - b. Bidra til økt næringsattraktivitet lokalt og regionalt gjennom lokalt næringsarbeid
 - c. Bidra til økt bostedsattraktivitet lokalt og regionalt gjennom tiltak i egen kommune
3. Rådmannen vil legge fram ny sak for kommunestyret når «Veikart for Haugalandet 2021-2025» er endelig ferdigstilt innen sommeren 2022.

Saksutredning

Sammendrag

«Veikart for Haugalandet 2021-2025», er en regional strategi for næringsutvikling. Med utgangspunkt i regionens fortrinn viser «Veikartet» hvilke næringer hvor det forventes størst verdi- og jobbskaping framtiden. Det er vekst i disse næringene som kan gi regionen økonomisk bærekraft til å gi flest mulig i et anstendig arbeid og skatteinngang til kommunene til å utvikle velferdstilbudet.

«Veikartet» viser hvilke næringer som kommunene bør tilrettelegge for, og hensynta i sine respektive samfunnsplaner, arealplaner, handlingsprogrammer og investeringer. Dette gjelder ikke bare i forhold til strategisk riktige innkjøp og anbudsprosesser tilrettelagt for lokale leverandører, men i aller høyeste grad eierstyringen av den betydelige kapitalen som kommunene har investert i felles regionale selskaper som Haugaland Kraft AS, Karmsund Havn IKS, Holding Haugaland Næringspark AS, Marin Energi Testsenter AS, Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS, Karmøy Næringsfond AS, med flere. God eierstyring av disse selskapene, og deres investeringsplaner gir betydelige ringvirkninger for verdi- og jobbskapingen i regionen.

«Veikartet» er fortsatt under arbeid, men gir allerede i sin nåværende form en klar retning for

kommunenes planarbeid, aktiviteter og investeringer. Det endelige «veikartet» forventes å bli ferdigstilt før sommeren 2022. «Veikartet» er initiert av «Regionrådet». Haugaland Vekst IKS har prosjektledelsen og vil få et koordinerende ansvar for interkommunale tiltak. Med unntak av dette «sammendraget» og «rådmannens konklusjon» er saksframlegget tilnærmet likelydende for alle kommunene, og ført i pennen av Haugaland Vekst IKS. Det foretatt noen mindre oppdateringer som følge av ferske analysetall for Telemarksforskning.

Bakgrunn for saken (H-vekst)

«Veikart for Haugalandet 2021-2025», er en regional strategi for næringsutvikling. «Veikartet» skal vise retning på det regionale offentlige næringsarbeidet og si noe om hva regionen prioriterer å jobbe med de neste årene for å øke attraktiviteten og nå målene om «økt bærekraftig verdiskaping», «vekst i antall arbeidsplasser», og «økt nærings- og bostedsattraktivitet».

Regionrådet for Haugalandet behandlet «Veikartet» i møtet den 18. juni og gjorde følgende vedtak:

«Regionrådet for Haugalandet godkjenner forslag til «Veikart for Haugalandet 2021-2025» for oversendelse til politisk behandling og vedtak i eierkommunene i Haugaland Vekst og Rogaland fylkeskommune».

Forslaget til «Veikart», som ligger vedlagt, er en rullering av «Utviklingsplanen for Haugesundregionen 2017-2020». Arbeidet er koordinert av Haugaland Vekst (HV). «Veikartet» har blitt til i tett samarbeid med de næringsansvarlige i de ti eierkommunene (Haugesund, Karmøy, Tysvær, Bokn, Utsira, Vindafjord, Etne, Sveio, Suldal og Sauda), og «Regionrådet for Haugalandet» (bestående av ordførerne og kommunedirektørene).

Programmet på «Agendakonferansen 2021» i januar tok utgangspunkt i «Veikartet». Ellers har pandemien det siste året satt begrensninger for fysiske arrangementer underveis i arbeidet, noe som er erstattet med digitale møter med utvalgte næringer og offentlige aktører og spørreundersøkelse til bedrifter i regionen.

Forankring og eierskap til «Veikartet» med tilhørende strategisk tiltaksplan, må sikres gjennom vedtak i hver enkelt kommune og Rogaland fylkeskommune. Det er viktig at «Veikartet» samvirker med kommunale og fylkeskommunale planer. Det er derfor av vesentlig betydning at «Veikartet» tas med som grunnlag når relevante planer rulleres i eierkommunene. Kommunene må ha spesielt fokus når det gjelder å arbeide for økt bostedsattraktivitet.

Regionrådet for Haugalandet er ansvarlig for gjennomføring av «Veikartet», mens Haugaland Vekst har ansvar for den praktiske koordineringen og oppfølgingen på vegne av regionen, i samarbeid med kommunene og andre sentrale aktører fra næringsliv, akademisk, fylkeskommuner, mfl. I det videre arbeidet vil det også være viktig å ha en avklaring av forventninger, roller, ressurser og arbeidsfordeling.

Med utgangspunkt i analyser er det i «Veikartet» valgt å fokusere på noen utvalgte strategiske mulighetsområder og strategiske tiltaksområder. De strategiske tiltaksområdene er valgt ut ifra at det er områder det offentlige kan påvirke. Det betyr ikke at alle andre næringer er glemt. De øvrige næringene vil nyte godt av arbeidet som legges ned for økt nærings- og bostedsattraktivitet i regionen.

Valgte strategiske mulighetsområder:

1. Grønn energi og industri
2. Havnæringene
3. Havbruk og landbruk
4. Reiseliv og opplevelse

Valgte strategiske tiltaksområder:

- Infrastruktur og areal
- Kompetanse
- Nyskaping og internasjonalisering
- Næringsaktiv offentlig sektor
- Samhandling og profilering

Nærings- og bostedsattraktivitet

Det er to måter et «sted» kan skape ekstra vekst på. For det første må stedet skape «bostedsattraktivitet» ved å utvikle kvaliteter som øker innflytting og reduserer utflytting. For det andre må stedet skape «næringsattraktivitet» som fører «investeringslyst» og vekst i antall arbeidsplasser. «Næringsattraktivitet» og «bostedsattraktivitet» er gjensidig avhengige av hverandre. Arbeidsplasser får folk til å flytte til kommunen, mens trivsel og gode tjenester får folk til å bli boende. Forutsetning for å lykkes, er at en greier å mobilisere alle krefter i et tillitsfullt samarbeid om felles mål.

Lokal og regional vekst- og attraksjonskraft avgjøres både av forhold en kan påvirke, og forhold en ikke kan påvirke. Det er viktig å skille mellom disse. Ytre drivkrefter som konjunkturer, innvandring og strukturendringer i næringslivet, kan ikke påvirkes lokalt. I et felle bo- og arbeidsmarked må disse driverne identifisere og regionen må bli enige om de tiltak som kan gjøres lokalt for å øke attraktiviteten.

Næringsattraktivitet

Næringsattraktiviteten påvirkes av to strukturelle forhold; befolkningsveksten og bransjestruktur. Befolkningsvekst gir vekstimpulser til bedrifter som har et lokalt marked og bidrar dermed også til arbeidsplassvekst. Næringsattraktiviteten på Haugalandet var positiv fra 2003 til 2012. Deretter har utviklingen vært negativ med unntak av årene 2015 og 2017. Det er viktig å være oppmerksom på at det er til dels store variasjoner mellom kommunene i regionen. Karmøysamfunnet har hatt en flat utvikling på dette parameteret de siste årene.

Bransjestrukturen har betydning for hvor robust regionen er i forhold til konjunktursvingninger og omstillingsevne til nye næringer. Etter 2015 har bransjestrukturen vært ugunstig da den har vært dominert av næringer med lav vekst.

På grunn av bransjestrukturen har veksten i antall arbeidsplasser i næringslivet blitt redusert med 1105 de siste ti årene. Dette skyldes hovedsakelig at det er mange arbeidsplasser knyttet til produksjon av oljeplattformer. Haugalandet har ni ganger så stor andel av arbeidsplassene i denne bransjen som landet som helhet. Bransjestrukturen ellers på Haugalandet har også en stor andel av arbeidsplassene i basisnæringer som er de mest konkurranseintensive bransjene. Eksempler på andre som har hatt nedgang i antall arbeidsplasser er prosess, el-produksjon, øvrig verkstedindustri, og landbruk. Videre spår Telemarksforskning at bransjer som for eksempel Tele og IKT vil få sterk vekst. Innen Olje og gass regner de med en nedgang på 2 % per år. Med tanke på eldreboelgen som kommer tror Telemarksforskning at private helsetjenester vil øke med 1,7 % per år.

Bostedsattraktivitet

Bostedsattraktiviteten har stor betydning for om befolkningen øker eller minker på et sted. Norge har opplevd avtakende vekst generelt. Haugalandet hadde en svak tilflytning fra 2010 til 2012, og deretter regionen opplevd en fraflytting fram til de tre siste årene. I 2018 snudde trenden og regionen opplever nå en positiv trend som i 2021 har resultert i en svakt positiv befolkningsøkning. Flyttetallene er likevel overraskende dårlige og det skyldes dels svak arbeidsplassvekst og dels lav bostedsattraktivitet. Utfordringen er særlig i aldersgruppen 20-40 år.

At bostedsattraktiviteten i regionen trekker nedover, påvirker også næringsattraktiviteten negativt. Tiltak for å snu dette er nødvendig. Vi trenger flere innbyggere mellom 20 og 40 år. Dette er en målgruppe som det bør arbeides målrettet mot over tid. Dette målgruppen er kanskje den aller viktigste for utvikling av regionen.

Arbeidsplassutvikling

Haugalandet har hatt svakere arbeidsplassvekst enn resten av landet, både i offentlig sektor og i næringslivet. Arbeidsplassveksten i næringslivet har vært flat den siste tiårsperioden, og svakere enn forventet de siste årene. Haugalandet har dermed ikke vært tilstrekkelig attraktiv for næringslivet. Generelt sett bør man se på tiltak som stimulerer til vekst i arbeidsplasser i privat sektor. Spesifikt bør det tilrettelegges for eksportrettede «vekstnæringer» som bygger på de nærings- og kompetansefortrinnene som regionens næringsliv har.

Statlige arbeidsplasser

Offentlige arbeidsplasser har økt i hele siste tiårsperiode, men Haugalandet har hatt svakere vekst enn resten av landet. Det skyldes i hovedsak mindre andel statlige arbeidsplasser. Statlige arbeidsplasser er viktig for en region som Haugalandet. Både for å demme opp under et konjunkturutsatt arbeidsliv, for å kunne tilby flere kompetansesarbeidsplasser og for å styrke distriktene med et mer allsidig næringsliv. Statlige arbeidsplasser komplementerer også det lokale arbeidsmarkedet, og gjør det mer attraktivt å bo. Det bør derfor arbeides langsiktig, strategisk og koordinert for å få en høyere andel statlige arbeidsplasser til regionen. Kommunene på Haugalandet må jobbe for å finne enighet i lokaliseringsspørsmål, slik at vi ikke mister mulige arbeidsplasser til andre regioner.

Verdiskaping

Den totale verdiskapingen i Haugalandetsregionen var på 44,4 mrd kroner i 2019. Et resultat som er høyere enn rekordåret 2018. Fra 2015 har den totale verdiskapingen i privat sektor økt med 31 %. Ser vi på verdiskapingen uten olje- og gass fra 2015-2019 har den økt med 22 %.

Verdiskapingen i de fem største selskapene i regionen utgjør nær en femtedel av hele verdiskapingen i næringslivet. Ser vi på hvordan verdiskapingen fordeler seg på de ulike næringene, er den maritime næringen klart størst per 2019. Det er også den næringen som har hatt høyest vekst i verdiskaping i perioden 2015-2019.

Lokal tjenesteyting er den andre største næringen målt i verdiskaping på Haugalandet. Olje- og gass, som er den tredje største næringen, var nesten like stor som maritim næring i 2010, men i 2015 falt verdiskapingen dramatisk. Aktiviteten falt ikke så mye, det var spesielt lønnsomheten i de store selskapene som stupte. Så økte verdiskapingen betydelig fra 2015-2019.

IT, tele og media er en næring som er interessant å følge med på. Næringen har hatt en formidabel vekst, hvor verdiskapingen er blitt tredoblet fra 2015-2019. Andre næringer som har hatt betydelig vekst i verdiskaping fra 2015 er fornybar, sjømat, kunnskapstjenester og helse. Reiseliv og handel har hatt en moderat vekst, men er svært viktige for sysselsettingen i regionen.

Scenarier for Haugalandet

Telemarksforskning har i sin analyse skissert tre fremtids-scenarier for utviklingen på Haugalandet innen 2040. Attraktivitet for næring og bosetting vil være avgjørende for hvordan folketallet utvikler seg, og hvilken arbeidsplassvekst vi får fremover.

Attraktivitet: scenario 2040	Bosted	Næring	Befolkning	Arbeidsplasser
Scenario 1: Høy	+0,27 %	+0,89 %	137 607	45 000

Scenario 2: Nøytralt	0	0	124 739	36 393
Scenario 3: Lav	-0,19 %	-0,72 %	118 556	31 894
Dagens situasjon (2019)	-0,3 %	-0,6 %	118 647	37 596
Utvikling (2010-2019)	-1,4 %	+0,1 %		

Haugalandet har per i dag en befolkning på 118 647. Antall arbeidsplasser i 2019 var 37 596 i privat sektor. Målet for det regionale næringsutviklingsarbeidet er å tilrettelegge for at regionen oppnår Scenario 1, høy attraktivitet med en befolkning på 137 607 og 45 000 arbeidsplasser. Det vil si at regionen må skape 7404 nye arbeidsplasser innen 2040. Ifølge Telemarksforskning er dette et realistisk mål, da andre steder har oppnådd slike resultater tidligere. Med utgangspunkt i disse scenariene er regionen nødt til å oppnå høyere attraktivitet for å unngå at vi får en nedgang i antall arbeidsplasser i privat sektor. Høyeste scenario er utgangspunktet for målsettingene i «Veikartet».

Generell vurdering (H-vekst)

Haugalandet er en region med relativt høy verdiskaping og lange tradisjoner for samarbeid og handel med resten av verden. Og verdens utfordringer er våre utfordringer. En av de mest presserende er klimautfordringene og hvordan vi skal redusere våre utslipp. Det vil kreve klare prioriteringer og tiltak på alle nivå for å nå de klimamålene vi har forpliktet oss til. Det vil også legge premisser for vekst og utviklingen fremover. Næringer som tilpasser seg disse gjennom grønn omstilling vil ha prioritet i det lange løp og her ligger det store muligheter for vår region. Reduksjon av inntekter fra tradisjonell olje- og gassvirksomhet vil gi kutt i velferdsnivået i Norge hvis vi ikke greier å skape nye bærekraftige sektorer basert på lønnsomme virksomheter. Skal Haugalandet som region ta en ledende posisjon i denne omstillingen, må vi gripe mulighetene våre fortrinn gir oss.

Oppsummert kan vi si at det som kjennetegner næringslivet på Haugalandet, er at det er havnæringsbasert. Maritim, olje- og gass og sjømat utgjør nesten halvparten av verdiskapingen. Næringslivet er også veldig konsentrert, da det er noen store lokomotivselskaper som drar lasset. I tillegg er næringslivet fleksibelt og omstillingsdyktig. Olje- og gassavhengigheten har falt de siste årene og nye næringer, bedrifter og konsepter vokser frem, særlig knyttet til havteknologi og fornybar energi.

Forskning viser at det er mer sannsynlig at en region kan utvikle konkurranseevne i næringer som er i slekt med eksisterende spesialiseringer. Et eksempel er industrikompetansen og -kulturen vi har i regionen. Et annet er spesialiseringen vi har innen olje- og gass, samt maritim. Vi vet at olje- og gassnæringen ikke vil vare evig. Som nasjon og region har vi i denne næringen vår spisskompetanse, dette gjør oss også noe sårbare. For å redusere denne må vi bygge opp og overføre kompetansen til nye næringer. Noe som krever stor grad av samhandling mellom kompetanseaktørene. Flytende havvind er en slik næring, hvor så mye som over 40 % av kompetansen fra olje og gass er overførbart. Til slutt er det viktig å være oppmerksom på at alt kan ikke planlegges. Det må derfor også være rom for ad-hoc mobilisering dersom omstendighetene tilsier det, eksempler er hurtig mobilisering i forbindelse med større etableringer, infrastruktur, flytting av statlige arbeidsplasser, mm. Systemer for «Fast-track» må etableres.

Rådmannens konklusjon

«Veikartet» er fortsatt under utvikling. Haugaland Vekst vil fortsette arbeidet utover i 2022. «Veikartet» viser likevel en overordnet strategi for verdiskaping og jobbskaping som kommunen og regionen er avhengig av for å opprettholde det kommunale tjenestetilbudet. Det er avgjørende for utvikling av kommunen og regionen om å minst oppnå samme vekst som resten av landet, og særlig storbyregionene i Stavanger og Bergen.

Karmøy kommune har tatt viktige deler av utfordringsbildet og ambisjonene som «Veikartet» peker på, inn i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Særlig det som bygger på FNs bærekraftsmål nr. 8, om Anstendig arbeid og økonomisk vekst, men også om FNs bærekraftsmål om likestilling

mellom kjønnene, livet i havet, med flere.

Strategien i «Veikartet» har pekt ut tre vekstnæringer som samsvarer med de vekstnæringene som Innovasjon Norge vurderer vil bli de næringene som Norge skal «leve av» i framtiden. Disse næringene vil gi høy verdiskaping pr sysselsatt og trekke med seg verdiskapingen i de øvrige næringene. Samlet forventes dette å gi økt skatteinngang og bidra til å hente inn forspranget resten av landet har i forhold til «velferdsindikatoren» som viser verdiskapning pr innbygger.

Den fjerde næringen som «Veikartet» peker på er «Reiseliv og turisme». Dette er også en næring som Innovasjon Norge vurderer vil bli en næring Norge skal «leve av» i framtiden. Denne næringen har lav verdiskapning pr sysselsatt, men har høy arbeidsplassintensitet. Det vil si at næringen sysselsetter mange mennesker. Næringen utmerker seg ved å sysselsette kvinner, personer med lavere utdanning, ungdom og flerspråklige. I forhold til de kjennetegn som gjelder for arbeidsstyrken i Karmøysamfunnet vil vekst i arbeidsplasser innen reiseliv være svært gunstig. Arbeidsplassvekst i denne næringen kan bidra til at Karmøysamfunnet nærmer seg samme sysselsetningsandel som resten av landet både totalt, men kanskje særlig for kvinner.

Implementering av «Veikartet» inn i kommuneplanens samfunnsdel er under arbeid. Det mest krevende blir likevel å implementere «Veikartet» inn i kommunens øvrige planer og handlingsprogram. Dette er et tverrorganisatorisk arbeid. Det området som «Veikartet» får mest betydning for vil være eierstyring av de store infrastrukturselskapene som kommunen har eierskap i. Dette er et område som administrasjonen vil arbeide videre med framover. Det vil fremmes en ny sak for kommunestyret når «Veikartet» blir ferdigstilt i 2022.

Vedlegg:

Vedlegg 1: Forslag til «Veikart for Haugalandet 2021-2025», pr. juni 2021

Vedlegg 2: Bakgrunnsnotat for «Veikartet»

Vedlegg:

Forslag til Veikart for Haugalandet 2021-2025 per juni 2021

Veikart for Haugalandet bakgrunnsdokument per juni 2021

Saksbehandler: Camilla Vandvik

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
036/21	Hovedutvalg oppvekst og kultur	03.11.2021
114/21	Formannskapet	22.11.2021
	Kommunestyret	

Ressursbruk innen reiseliv

Rådmannens forslag til vedtak:

Rådmannen ber kommunestyret ta saken til orientering.

Vedtak som innstilling fra Hovedutvalg oppvekst og kultur - 03.11.2021 - 036/21

Rådmannen ber kommunestyret ta saken til orientering.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 03.11.2021:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

HOK- 036/21 Vedtak:

Rådmannen ber kommunestyret ta saken til orientering.

Saksfremlegg ressursbruk innen reiseliv

Bakgrunn

I kommunestyret 22.03.2021 ble det gjort følgende vedtak:

Kommunestyret ser at det er et stort potensiale for næringsutvikling tilknyttet våre turistdestinasjoner og forventer at Karmøy kommune legger til rette for at dette potensialet skal kunne tas ut.

Kommunestyret ber om sak hvor en belyser ressursbruken innen reiseliv slik det er i dag, og en betraktning om dette representerer den beste ressursutnyttelsen for å ivareta målet om økt attraktivitet og flere besøkende.

Videre ønsker kommunestyret å få belyst potensiale for flere arbeidsplasser innen reiselivsnæringen i Karmøy.

Kommunens rolle for reiselivet

Innen mange områder gjøres satsninger med relevans for reiselivet og Karmøy kommune er en viktig aktør. Mye av det som skal til for å være en god vertskapskommune ligger inn under andre avdelinger enn reiseliv og næring. Forenklet kan man si at kommunen har fire roller som alle berører reisemålsutvikling:

1. Rammesetter; politiske føringer, offentlig planlegging, regulering av utbyggingsområder, løyver, skjenkebestemmelser, åpningstider, bruks-/vernehensyn. Rollen som rammesetter er utfordrende fordi den griper inn i alle deler av kommunen fra planprosesser, drift, investering og eierstyring.
2. Utviklingspartner; næringsfond, medinvestor, stimulerings tiltak, engasjement i destinasjonsselskap, turistkontor og regionale reisemålsselskap.
3. Produkteier; tilrettelegger av elementer som kommunen eier og som inngår i det stedlige reiselivsproduktet, som gågater, friluftsområder og turstier, parker, badestrender, gjestehavner, kommunalt eide severdigheter, museer og kulturattraksjoner.
4. Koordinator; Kommunen som vertskap og forvalter av helheten (drift av turistkontor/web-basert informasjon, skilting, offentlige toaletter, forskjønnelses - og trivselstiltak).

Kommunale mål og planer

Som beskrevet i reiselivsplanen vedtatt 22.mars (sak 23/21) legger Karmøy kommune til rette for nærings- og produktutvikling i egen kommune. Formålet med reiselivsplanen er å gjøre kommunen til en bedre utviklingspartner, produkteier og vert. Som del av vertsrollen initierer og utvikler kommunen produkter; som app, rebus, vandringskart og aktivitetshefter for å formidle verdifulle opplevelser. Disse produktene verdsettes også av kommunens og regionens innbyggere (nærturisme) og bidrar til aktivitet, kunnskap og stolthet.

Målet er å utvikle attraksjonene i Karmøy til å bli de foretrukne kulturhistoriske reisemål på Vestlandet. Formidling av attraksjonene skal være tilgjengelig i digitale kanaler for å skape unike opplevelser og nå nye målgrupper på flere språk. Besøkende skal føle seg velkomne og ivaretatt. De ulike aktørene skal ha et tettere samarbeid for å kunne tilby et mer helhetlig tilbud for de besøkende. Karmøy skal ha en infrastruktur som legger til rette for fysisk aktivitet og naturopplevelser for både innbyggere, hyttegjester og turister. Kunnskapsgrunnlaget om bærekraftig reiseliv og miljøstandarder skal økes for å minimere klimaavtrykket.

Som produkteier og tilrettelegger er store deler av kommunen involvert med ressurser som også fremmer reiseliv. Det er unaturlig å skille mellom oppgaver kommunen gjør for innbyggerne versus besøkende. Men her kan nevnes stillinger som direkte arbeider med tilrettelegging for tilreisende: Reiselivsrådgiver, næringssjef (anslag 10-20 % til reiselivsarbeid), pilegrimkoordinator (Avaldsnes som regionalt pilegrimssenter), museumsconservator (museumstilskudd samt informasjonsarbeid), rådgivere kultur (formidling, skilt, tilskudd festivaler, bygningsvern), naturforvalter og idrettsrådgiver (tilskudd turløyper og idrettsanlegg) og flere funksjoner innen sektor samferdsel og utemiljø. Vertsrollen er ikke samordnet med felles mål og insitamenter mellom etatene.

Regional reiselivsstrategi for Haugalandet ble vedtatt i 2019 og er kommunenes strategidokument. Følgende målsetting for utviklingsplanen er satt: «Utvikle regionen til å bli et foretrukket reisemål i Fjord Norge, basert på våre fortrinn innen natur og kulturbasert reiseliv.»

Målsettingen skal realiseres ved følgende delmål:

- *Utvikle posisjonen «Homeland of the viking kings» til «The Viking Capital of the world».* Det vises til et utfordringsbilde om å etablere en attraksjons- og produktutvikling av vesentlig omfang uten sterke naturbaserte ikoner, usikker kapitaltilgang og relativt svak regional reiselivskompetanse.
- *Utvikle og realisere «Merket for Bærekraftig reisemål».* Det anbefales at Haugalandet iverksetter en prosess for å oppnå merket for bærekraftig reisemål i tett samarbeid mellom kommunene i regi av Haugaland Vekst IKS og Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS.

Styrke markedsføring og finansiering. Planen utfordrer kommunene på Haugalandet til å ta ansvar for å sikre en grunnfinansiering av reisemålselskapene gjennom forpliktende samarbeid/eierstrategier og å etablere et regionalt reiselivsfond.

Kommunens ressursbruk knyttet til reiseliv

Karmøy kommune støtter opp om disse tre delmålene i reiselivsarbeidet. Ambisjon om å bli «*The Viking Capital of the world*» gir en samlende retning for reiselivet på Haugalandet. Tiltak iverksettes for attraksjonsutvikling for å ta posisjon samt å bygge opp et grønt reiseliv som beskrevet i den kommunale reiselivsplanen. Karmøy kommune avsetter midler til innovasjon og næringsutvikling.

Karmøy kommune har hatt fokus på reiseliv siden 80-tallet og er av få kommuner som har en rådgiver dedikert til fagfeltet. Med denne bevisstheten har kommunen med utviklingsarbeid over tid imøtekommet mål om økt attraktivitet og flere besøkende. Reiselivsrådgiver arbeider med å koordinere tilbud i utvikling av Karmøy som reisemål, produkt- og konseptutvikling for styrket formidling og ivaretagelse av vertskap, tilgjengeliggjøring og informasjonsarbeid.

Innen reiselivsrådgivers budsjett på kr 4 192 000 er største post tjenesteavtaler; kr 2 800 000 for drift av turistkontor, åpen vikinggård, markedsføring ol. Opplev Avaldsnes og Destinasjon Haugesund & Haugalandet er i dag hovedleverandører innen disse tjenesteområdene. Reiselivsrådgiver søker eksterne prosjektmidler til utvikling. Til formidlingstiltak har kommunen de siste årene mottatt kr 600 000 av fylkesmidler til Living History konseptutvikling.

Reiselivsplanen viser prioriteringer for Karmøy kommune i perioden 2021-24. Karmøy har tre reiselivsfyrtårn som vil være prioriterte områder for denne planperioden; a) Avaldsnes, b) Skudeneshavn og c) strendene. Kvalitet i opplevelsene gir effekt i godt omdømme, økt besøk, gjenbesøk, og lengre besøksstid. Planen er realistisk gjennomførbar innen kommunens økonomiske rammer, og har utgangspunkt i fokus på besøksforvaltning og god ansvarlig destinasjonsutvikling (betyr at man sikrer en bærekraftig utvikling som gir grunnlag for sunn næringsdrift, lokal verdiskaping og levedyktige lokalsamfunn) og skal realiseres i samarbeid med andre etater og private aktører; næring og frivillighet.

a) Ressursbruk Avaldsnes

Det er spennende tider for videreutvikling av historiske Avaldsnes som attraksjon; med nye utstillinger på trappene, avdekking av kongsgårdruinene og prestegårdslåven som mulig utskiftbar formidlingsarena og et regionalt pilegrimsenter. Karmøy kommune har våren 2021 foretatt en revidering av ambisjonsnivået og helhetlig ledelse av historiske Avaldsnes (sak 24/21). Det kommunale aksjeselskapet Opplev Avaldsnes har hatt tjenesteavtale om drift av Nordvegen historiesenter, formidling av vikinggården og Olavskirken, og som arrangør av vikingfestivalen. Kommunen, ved leder av Avaldsnesprosjektet, har ansvar for utstillinger og faglig innhold. Pilegrimskoordinator arbeider for etablering av Avaldsnes som regionalt pilegrimssenter. Det kommunalt eide bygget og uteområdet fordrer ressurser fra både sektor for eiendom og sektor for samferdsel og utemiljø.

Tjeneste	Årsverk	Budsjett (driftskostnader)
Avaldsnesprosjektet	1	3 163 000
Opplev Avaldsnes 1)	6,9	7 379 000
Leirskolen	3	1 700 000
Regionalt Kystpilegrimsenter 2)	1	1 050 000
Haugalandsmuseet	1	
Sektor eiendom 3)	1,5	
Reiselivstjenester 4)		991 000
Vikinggården		220 000

Vikingfestivalen		376 000
Festivaltilskudd Olavsdagene		15 000

1. Driftskostnader 2020.
2. Finansieres med midler fra staten, fylkeskommunen og andre kommuner. Karmøy kommune sitt tilskudd er kr 125 000.
3. 1 fast heltidsstilling; Vikinggården, uteområdet og Visnes. 0,5 fast stilling som vaktmester Nordvegen.
4. Jfr. tjenesteavtale med Opplev Avaldsnes.

Under de arkeologiske undersøkelsene i regi av Kongsgårdsprosjektet fant man ruiner av et kongsgårdsanlegg fra middelalderen. Disse ruinene blir nå konserverte og vil bli et viktig bidrag til å øke attraksjonsverdien for Avaldsnes. Utgravingen og konserveringen av ruinene er finansiert av Karmøy kommune og med midler fra statsbudsjettet. Oppfølging av konserveringsarbeidet gjøres av ansatt i sektor kultur med ansvar for bygningsvern og Avaldsnesprosjektet.

Kommunen har startet utarbeidelse av ny reguleringsplan for området. Planen må ta hensyn til endret bruk av driftsbygning, parkeringsforhold, middelalderpark, ruinene og annen infrastruktur. Det er satt av kr 25 millioner i investeringsbudsjettet 2021/22 til driftsbygning og parkering.

Det er satt av kr 15 millioner (2023/24) til fornying av utstillingen på Nordvegen historiesenter. Kunnskap framskaffet gjennom utgravninger og forskning blir en viktig del. Utstillingen skal være på plass 2024 og vil gi et løft til attraksjonen Avaldsnes og appellere til flere besøkende.

Kommunestyret vedtok i 2014 (sak 40/14) eierstrategien for Karmøy kulturopplevelser (nå Opplev Avaldsnes): Visjonen er å utvikle "Historiske Avaldsnes" til en av Nordens viktigste lokasjoner for vikinghistorien. Selskapets formål er å formidle lokal kulturhistorie, utvikle historiske attraksjoner og tilby kulturopplevelser av høy kvalitet til lokalbefolkning, tilreisende, turister og historieinteresserte. I saken var det også lagt inn forventninger om at Historiske Avaldsnes i et 5-års perspektiv (2018) skulle oppnå et besøkstall på 60 000 pr år, og at selskapet samtidig oppnår en salgsinntekt på ca. kr 12 millioner med et positivt driftsresultat.

Besøkstall for Avaldsnes har økt betydelig med dobling fra nær 20 000 i 2014 til 40 000 i 2019. Med tanke på utfordringer og begrensningene grunnet utgravninger og opp-pussing av Olavskirken lover dette godt for fremtidig økning i besøkstall. Den kommersielle formidlingen kan deles opp i flere segment; cruise, buss/turoperatører, bedriftsmarked, private arrangement og individuelle besøk. Haugalandet har de senere år hatt en stor økning i antall cruiseanløp. Det blir viktig å utvikle produkter rettet mot dette segmentet. Koronapandemien satt en brå stopp for den forventede økningen. Bedriftsmarkedet, som har vært en viktig del av Opplev Avaldsnes sitt inntektsgrunnlag, og buss/turoperatører er også hardt rammet av pandemien. Individuelle besøk på historiesenteret og vikinggården har ulike målgrupper. I 2020/21 var det hovedsakelig norske turister, med forventning om at det fra 2022 vil ta seg godt opp med utenlandske gjester. Ved en fornying av utstillinger samt formidling av Kongsgårdsruinen forventes en økning i besøk av lokalbefolkning/nærmarked. Kystpilegrimssenteret vil også kunne tiltrekke flere besøkende. Økning i antall besøkende gjør at det også forventes en økning i inntjening årlig på ca. 12 % opp til kr 8,4 millioner i 2026. Samlet inntekt for Opplev Avaldsnes i 2020 var kr 7 529 000 inkludert kr 2 557 000 fra Karmøy kommune.

Strategier for bedre ressursutnyttelse

Opplev Avaldsnes har måttet tilrettelegge sin drift etter behov fra Haugalandmuseene (elevbesøk historiesenteret) og leirskole (opphold vikinggården). Dette kan begrense booking av betalende gjester. Med mange involverte aktører i det historiske Avaldsnes blir et viktig grep for fremtiden å løse særskilte problemstillinger knyttet til den kommersielle driften, organisering og økonomi i sammenheng med det kulturhistoriske aspektet samt søke innovative løsninger for balansegangen

vern og opplevelse. Det er andre destinasjoner som retter seg mot historieinteresserte, med særlig økt konkurranse om vikingtema. Avaldsnes er Rogalands tusenårssted – og skal være et kulturfyrtårn for fylket. Karmøy må ta grep for å innlemmes i større grad i fylkessatsningen og å etablere Nordvegen *regionale* historiesenter; som Norges eldste kongesete og regionalt pilegrimssenter. Kommunen må fri til regionen og fylket for sponsorer og eierskap.

Rådmannen startet i 2020 å starte en prosess med å revidere ambisjonsnivået og tilpasse en helhetlig ledelse av Historiske Avaldsnes. Dette inkluderer ledelsesressurser i kommunen, organisering av eksterne aktører, samt drift og styrking av den kulturhistoriske og kommersielle ledelsen av Nordvegen Historiesenter og tilhørende kulturhistoriske verdier. Kommunestyret vedtok i kommunestyresak 61/21 at det jobbes videre med en virksomhetsoverdragelse for å organisere det historiske Avaldsnes som et kommunalt virksomhetsområde i Oppvekst og kulturetaten. Ved å samle ressursene i en organisasjon vil en også sikre bedre kontroll over aktivitetene. Økt besøk vil medføre økte lønns- og varekostnader. Det er viktig å kunne ta ut en effektivitetsgevinst ved bedre bruk av utstyr og personell for å redusere faste driftskostnader utenom lønn.

En helhetlig organisering og ledelse med et avklart ansvar og styringsrett er en viktig forutsetning. Det vil være behov for en proaktiv leder som gir retning og kan samskape med både interne og eksterne aktører. Med denne løsningen er det viktig å opprettholde fokus på marked med utvikling av kommersielle produkt samt fleksibilitet ift personale og arbeidstid. Skal visjon om å utvikle Historiske Avaldsnes til en av Nordens viktigste lokasjoner for vikinghistorien nås, må kommunen sette ambisiøse mål og ressurser for å sette seg i posisjon. Tydelige kommersielle og kvalitative mål og evaluering fører til målrettet ressursanvendelse. Avaldsnes er den naturlige hub for å *Utvikle posisjonen «Homeland of the viking kings» til «The Viking Capital of the world».*

Et av satsingsområdene i den kommunale reiselivsplanen er attraksjonsutvikling med mål å utvikle attraksjonene i Karmøy til å bli de foretrukne kulturhistoriske reisemål på Vestlandet. I de kommende årene skal der iverksettes tiltak for å styrke Avaldsnes som vikingattraksjon for å bygge opp om Karmøyidentitet og merkevaren "Homeland of the Viking Kings", og utvikling av regionalt kystpilegrimssenter for å bygge opp om middelalderparken med Kongsgårdsruin og ny formidlingsarena.

For å innfri ambisjonen om å ta posisjon som «the Viking Capital of the world» fordres samhandling og eierskap hos kommunene og reiselivsnæringen. Og et destinasjonsselskap som setter seg i førerretet for å oppnå reiselivsrettet næringsutvikling.

b) Ressursbruk Skudeneshavn

Skudeneshavn som turistattraksjon impliserer en hel by som vertskap. Det idylliske kulturmiljøet er hovedattraksjonen; og her er ivaretagelse prisgitt huseiere og Foreningen Gamle Skudeneshavn. Tre ansatte på kulturavdelingen (kulturvern/kommuneantikvar/konservator) har fast kontordag ukentlig i Skudeneshavn, og arbeider både med vern og formidling som gagnar reiseliv i stor grad.

Private ivaretar overnatting, servering og tilleggsopplevelser; galleri, konserter ol. Næringslivet og frivillige (gjestehavn, museum med flere) utgjør vertskap sammen med kommunen. Det sommeråpne turistkontoret er oppmøte for byvandring med teatervri og utleie av sykler og robåt. For å tilby helårig formidling/aktivitet har kommunen utviklet familierebus samt digital byvandring. Kommunen bidrar i tillegg med tilrettelegging og tilgjengeliggjøring av infrastruktur (som til eksempel beplantning og søppeltømming). Disse kostnadene fremkommer ikke i tabellen.

Tjeneste	Årsverk	Budsjett (driftskostnader)
Turistinformasjon 1)		272 000
Tilskudd Skudeneshavn museum		260 000
Tilskudd foreningen Gamle Skudeneshavn		100 000
Festivaltilskudd SILK og Skudefestival (2)		100 000
Reiselivsprosjekter		30 000

Sektor eiendom 2)	0,10	
Byvandring med teatervri		20 000
Renhold off.toalett Andersenbrygga	0,22	140 000

1. Rammeavtale med Destinasjon Haugesund & Haugalandet om kjøp av tjeneste til drift av turistkontor i Skudeneshavn inngått 2018 (2år+1+1), kr 180 000.
Telefon, renhold etc dekkes av kommunen over reiselivsbudsjettet.
2. Sektor kultur har egen tilskuddsordning og årlig evaluering med sektor samferdsel og utemiljø og de største festivalene.
3. Byggdrifter med 10 % stilling tilknyttet Mælandsgården. Ukentlig renhold. Driftskostnader i tillegg.

Det frivillige bidrar på mange måter til å fremme reiselivet i Karmøy, så som museene og festivalene. Vi vet at festivalene fører til en betydelig omsetningsøkning for det lokale næringsliv. I Karmøy kommunes rolle som samfunnsutvikler er det viktig med et aktivt og styrket samarbeid med festivalarrangører og andre private aktører i lokalt kulturliv, næringsliv, reiseliv og idretten som bidrar til opplevelser og verdiskaping.

Besøkstall på Skudeneshavn museum har økt fra rett over 2000 gjester i 2014 til nær 10 000 i 2019, en formidabel vekst i hovedsak knyttet til cruisesegmentet. Skudeneshavn museum er drevet av Skudeneshavn historielag i kommunalt eid bygg. Museumskonserverator bistår som ansvarlig for sommerguidene og ved cruiseanløp.

Besøkstall for første år med teller ute i gamle Skudeneshavn viser en økning på 20 000 fra 2017 til 2019. Det kommer klart frem av telleren hvor mye folk festivalene og arrangement som Tall Ship Race og The Beast trekker. Men selv uten festivaler i 2020/21 var det mange besøkende på Karmøy og spesielt i Skudeneshavn. Både Skudeneshavn camping og Skudeneshavn båtforening hadde rekordomsetning i 2020, og igjen nytt årsbeste i 2021.

Strategier for bedre ressursutnyttelse

Reiselivsrådgiver gjennomfører gjesteundersøkelser hvert tredje år, med gjennomgående positive tilbakemeldinger og høy besøkstilfredshet fra respondentene. Undersøkelsene har vist at skilting, utvidede åpningstider og flere serveringssteder oppleves som områder med forbedringspotensial. Mens besøkende har etterspurt flere restauranter og butikker (ikke dagligvare), er der en positiv utvikling med flere aktører av tilbud innen aktivitet og opplevelse.

Konkurransesevnen avhenger av det helhetlige produktet og kan forsterkes gjennom koordinering og samarbeid. Transportbedrifters tjenester blir mer attraktive når rutetilbud passer sammen, overnattingsbedrifters tjenester styrkes av at aktører og butikker informerer om sine tilbud til deres gjester, museer blir mer attraktive når gode restauranter etablerer seg i nærheten, og så videre.

For å øke verdiskapingen må aktiviteten øke også utenom høysesongen. Besøkende og deltidsinnbyggere (våre hyttegjester) vil legge igjen mer penger med tilgjengelige kommersielle produkter og forutsigbare åpningstider. Volum i besøk har stor betydning for både inntjening og kompetanse og kontinuitet i bemanning. Her er cruisesegmentet kjærkomment. 1/3 av passasjerene kjøper en ekskursjon hvor Åkrafjorden/Langfoss, Avaldsnes og Skudeneshavn er de mest populære tilbudene. Her ligger muligheter hos næringsaktører til å ta en større del av kaka.

Det anses som fordelaktig å ha en lønnet leder for næringsforeningen som kontaktperson og prosjektleder for større grad av utvikling og samarbeid. Kommunen må initiere økt grad av offentlig/privat samarbeid for å ivareta mulighetene for næring, tiltrekke seg og ta vare på virksomheter og arbeidsplasser og ivareta livskvalitet for brukere av området.

Skudeneshavn gis et skikkelig løft med etablering av det nye bybadet samt den planlagte opprustningen av Torget. Disse investeringene vil bidra til økt besøk, stimulere næringsliv og bolyst. Jamfør gjeldende reiselivsplan er fokus for reisemålsutvikling i Skudeneshavn «Et godt sted å bo er et

godt sted å besøke». I årene som kommer skal der iverksettes tiltak for stedsutvikling og merkevarebygging med mål om attraksjonsutvikling og posisjonering som foretrukne kulturhistoriske reisemål på Vestlandet.

c) Ressursbruk strendene

Storhavet er et flott skue, uansett vær. Karmøystrendene er et yndet tursted hele året, både for lokalbefolkning, regionen og tilreisende. Friluftsrådet Vest har ansvar for tilrettelegging på Karmøys strender. Teller ved kultur- og naturstien langs Åkrasanden viser en jevn stigning av turgåere, med mye besøk gjennom året og spesielt om våren. Telleren har vist ca. 100 000 de siste årene, per 20.08.2021 viser den 125 630.

Sammen med Åkrehamn vekst og kommunen (ved reiselivsrådgiver og naturforvalter) søkes årlig miljøsertifiseringen Blått Flagg for Åkrasanden. Foruten å gi en viktig internasjonal status, setter prosjektgruppen i live forpliktende miljøtiltak og bidrar til å generere aktivitet på en av Karmøys hovedattraksjoner. Sommeren 2021 ble det tatt vannprøver på Sandvesanden med mål om innvilget Blått Flagg søknad også her fra 2022.

Strategier for bedre ressursutnyttelse

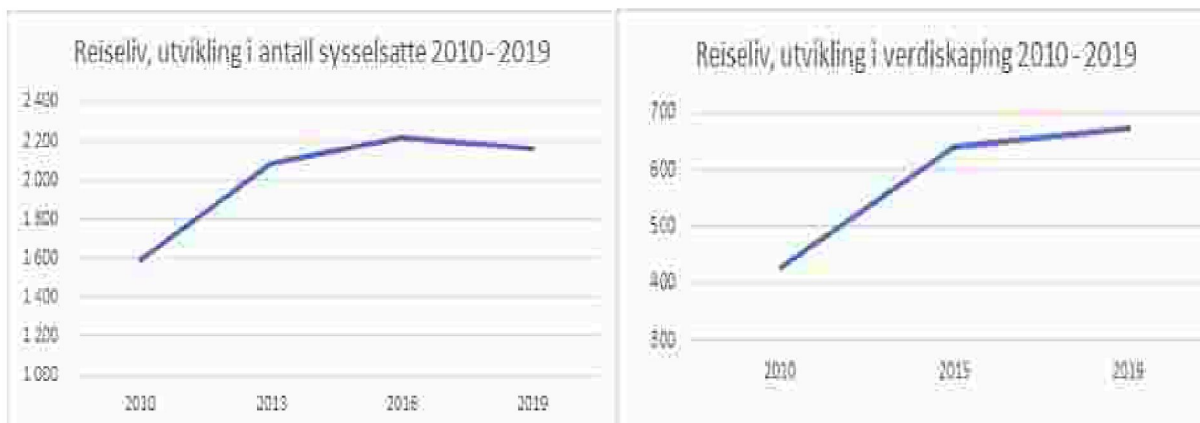
Samtidig som at det er viktig å ivareta naturmangfold, skal Karmøy ha en infrastruktur som legger til rette for fysisk aktivitet og naturopplevelser for både innbyggere, hyttegjester og turister. Opparbeidelse av stier, merking, etablering av parkeringsplasser og informasjon bidrar både til oppdagelse og til å sikre verneverdier. Langs foreslåtte landskapsvernområde Åkrasanden - Syre, er det flere aktører som ønsker å tilrettelegge videre for besøkende, være seg overnatting og naturbaserte opplevelser. Det er viktig at et vern ikke begrenser gode tilpasninger, aktivitet og opplevelsesverdi.

Karmøy kommune ønsker å legge til rette for friluftsliv og aktivitet – både til lands og til vanns. Opplevelsesaktiviteter rettet mot det individuelle markedet er utfordrende. Nøkkelen er et godt privat/offentlig samarbeid der kommunen tilrettelegger og stimulerer til investerings- og utviklingsvilje.

Gjeldende reiselivsplan sier at Karmøy kommune skal bygge opp om naturbaserte opplevelser. I årene fremover skal bærekraftig forvaltning ligge til grunn for ivaretagelse av lokal egenart, stimulering av aktivitetsturisme og grønt reiseliv. Det å bli et «bærekraftig reisemål» forplikter engasjement, både politisk og administrativt, for kommunene på Haugalandet, som samfunnsaktører- og utviklere.

For videre næringsutvikling og ressursutnyttelse innen reiseliv

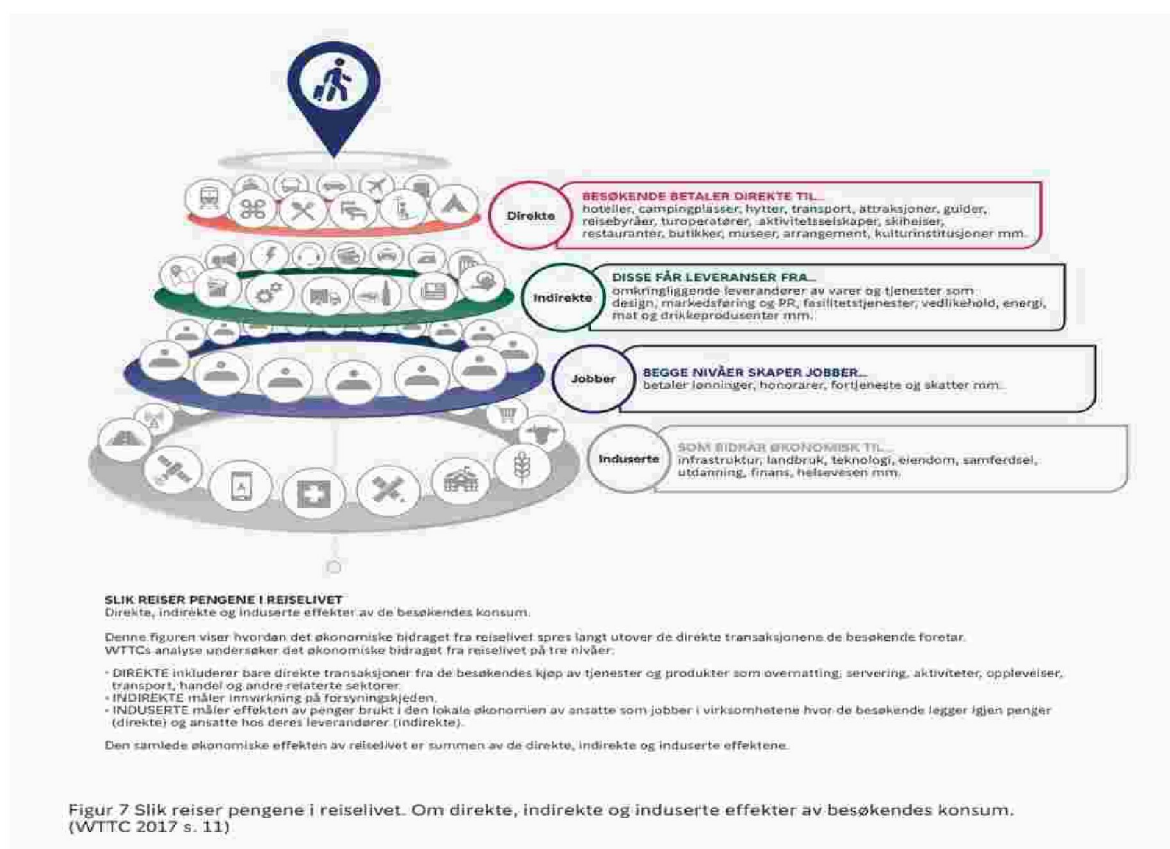
Reiselivet som næring har stått for en betydelig vekst i verdiskapingen de siste årene (før korona). Veksten i antall årsverk i reiselivsnæringen utgjør 10 % av den samlede nasjonale veksten, noe som er 50 % høyere sysselsettingsvekst enn for øvrige bransjer. Haugalandet har en verdiskaping fra reiselivsnæringen på 58 % av landsgjennomsnittet og 60 % av snittet i Fjord Norge-regionen.

Den første grafen viser utvikling sysselsatte og den andre verdiskaping i millioner kroner i reiselivsnæringen i Haugaland Vekst kommunene 2010-19 (Menon Economics).

Reiselivsnæringen står normalt sterkere i bykommunene enn i distriktskommunene, dette skyldes ikke minst at yrkestrafikken i stor grad finner sted i byene. Det samme bildet finner vi på Haugalandet hvor Haugesund har en høyere verdiskaping pga konsentrasjonen av hotellkapasitet. 87 % av yrkestrafikken og 89 % av ferie- og konferanse skjer på ett av byens hoteller. En svakhet ved SSB-statistikken er at den ikke omfatter en stor andel hytteutleie, besøk hos venner/familie og delingsøkonomien med aktører som Airbnb. Dermed er det mange overnattingstilbydere som ikke synliggjøres når det kommer til gjestedøgn og verdiskapingstall.

Reiselivet som næring inndeles tradisjonelt i fem hovedkategorier hvor de tre første betegnes som kjernenæringer; overnatting, servering, aktiviteter, transport, formidling. Det særegne er at kjernenæringene står samlet for mindre enn 50 % av den totale verdiskapingen, mens en rekke ulike næringsgrupper «høster» av effekten. Reiselivsnæringen er dermed en betydelig kilde til og distributør av omsetning og verdiskaping til næringer som detaljhandel og annen tjenesteyting.

Reiselivet er et økosystem (omfatter også frivillig sektor) som bare fungerer når aktørene samhandler. Reiselivsutvikling forutsetter engasjement fra næringsaktørene på særlig fire områder;

- Bedriftenes ambisjoner om å utvikle egne virksomheter til lønnsomme foretak og skape

vekst, fornyelse og gode arbeidsplasser.

- Bedriftenes vilje til å jobbe sammen om omstilling og innovasjon i nettverk, klynger og på reisemålene, i samspill med andre bransjer og næringer, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
- Bedriftenes vilje til å engasjere seg i reiselivets utvikling i egen kommune/på eget reisemål og medfinansiere destinasjonsselskaper.
- Bedriftenes vilje til å delta i oppbyggingen av langsiktige markedsposisjoner som understøtter bærekraftsmålene, grønn omstilling og økt eksport.

Reiselivsnæringen i Karmøy ga 137 millioner i verdiskaping og personskatt-inntekt på 9,1 million i 2018. Da var det 354 ansatte i reiselivet i kommunen. Haugesund lufthavn Karmøy og Park Inn hotell er av de store reiselivsbedriftene.

Kommunens næringsplan omhandler strategier for næringsutvikling, og hvordan Karmøy kommune kan bidra til å øke sysselsetting og verdiskaping i reiselivsnæringen. Her påpekes det at investeringene innen reiseliv ligger langt lavere i Haugesundregionen enn på landsbasis og i naboregionene. Destinasjonsselskapet har spesielt pekt på utvikling av historiske Avaldsnes og idrettsanlegget Fjord Motorpark som viktige prosjekter for vekst i den regionale reiselivsnæringen.

Karmsund Havn IKS sine investeringer i kai og tilrettelegging for cruiseturisme har gitt meget gode resultat med økt besøk, nye kundegrupper og verdiskaping i regionen. Det diskuteres stadig hvor lønnsomme cruisegjestene er. Tilbydere til cruisetrafikken involverer skips-, havn og lostjenester, utfluktagenter, opplevelses -og kulturbedrifter, guidetjenester, destinasjonsselskap og næring som transport og handel. Innovasjon Norge/Epinion sin cruiseundersøkelse 2019 viser 540 kr lagt igjen pr gjest pr havn. For 2022 er det booket inn 121 skip med 425.000 passasjerer, og det anslås at dette segmentet kan gi 500 000 potensielle gjester årlig fra 2023. En viktig del av reiselivsarbeidet fremover blir å tilrettelegge for større lokal verdiskaping. Karmøy er sterk på attraksjoner og det er Opplev Avaldsnes og Skudeneshavn museum som har merkbart resultat av økingen i cruisemarkedet. Nå blir turistsesongen utvidet og gir grobunn for ambisjonen om et helårig reiseliv: Stabilt volum gir grunnlag for å drive med helårsansatte og mer aktivitetsbasert. Utviklingspotensial i produkt som Syreneset Fort og Visnes gruveområde vil arbeides videre med i så måte, samt tiltak for at gjestene blir lengre i Skudeneshavn for mer handel.

Som det understrekes i den regionale reiselivsplanen er strukturen blant reiselivsbedriftene (sett bort fra hotellkjedene) små og mellomstore bedrifter. Det er ingen i regionen som tar lokomotivfunksjonen, og en mister dermed effekter av drahjelp i kommersialiseringsprosesser, markedsadgang og kompetansedeling.

Regional reiselivsplan utfordrer kommunene på Haugalandet til å ta ansvar for å sikre en grunnfinansiering gjennom forpliktende samarbeidsplaner/eierstrategier og å etablere et regionalt reiselivsfond. Karmøy kommunestyre har på bakgrunn av dette vedtatt (sak 6/20) å investere 3 millioner i et fond som skal bidra til egenkapitalfinansiering av reiselivsbedrifter. Midlene var vedtatt med forbehold om at Haugesund kommune var med, noe de ikke er per i dag. For å bistå våre reiselivsaktører til videre satsning må de gis mulighet til å utvikle sitt forretningsmessige potensial med kapitaltilgang for innovasjon og attraksjonsutvikling.

Destinasjon Haugesund & Haugalandet skal ivareta reiselivets fellesoppgaver innen markedsføring, profilering og produktkoordinering og har samarbeidsavtale med Karmøy kommune pålydende kr 1 319 371 (per 2021). Destinasjonsselskapet har i 2021 med bruk av regionale reiselivsmidler opprettet prosjektstillingen arrangementsansvarlig, og skal arbeide systematisk både med å få arrangement til regionen og målinger med verdiskapingsanalyser og arrangementskalkulator. Formålet med «regionale reiselivsmidler» er å øke besøksattraktivitet, verdiskaping og arbeidsplasser i reiselivet på Haugalandet, ved å finansiere: 1. Målrettet reiselivsutvikling hos Destinasjon Haugesund & Haugalandet AS i samarbeid med selskapets medlemsbedrifter, og andre sentrale samarbeidspartner i reiselivet. 2. Helhetlig bruk av tilskudd til arrangementer og festivaler som bidrar til

besøksattraktivitet, verdiskaping og arbeidsplasser.

Kunnskap er en grunnleggende forutsetning for all næringsutvikling. Nettverksbygging mellom næringsaktørene, hvor arenaer for erfaringsutveksling og partnerskap etableres, er viktig. Kommunen legger til rette for et bredere reiselivstilbud gjennom å stimulere til innovasjon og et tettere samarbeid både innad i næringen og mellom aktører i ulike næringer. Her er det også viktig at Destinasjon Haugesund & Haugalandet tar en mer aktiv rolle som kompetansebyggende selskap og som pådriver for prosesser, produkter og aktiviteter. Med kommunenes overordnede mål for eierskap i Destinasjonsselskapet om *samfunnsøkonomisk avkastning*, forventes målinger som viser sammenheng med regionens utvikling og vekst i samlede økonomi. Vekst i antall arbeidsplasser og økt verdiskaping innen reiselivsbransjen er indikatorer. Destinasjon Haugesund & Haugalandet skal (2021-22) gjennomføre en strategiprosess som staker ut prioriteringer, ressursallokering og målkrav for en periode på 5-7 år.

Mål for reiselivsarbeidet er å redusere klimaavtrykk, flere arbeidsplasser, økt verdiskaping, større overrisslingseffekt, økt gjestetilfredshet og positiv effekt på lokalsamfunnene, dette er indikatorer som vil inngå i den nasjonale monitoren foreslått som ett av de strategiske tiltakene i den nye nasjonale reiselivsstrategien. For å stimulere til gode lokalsamfunn blir den planlagte prosessen for å oppnå merket for bærekraftig reisemål viktig og riktig. Dette vil gi kommunene verktøy og system for å klargjøre hvor skoen trykker, med en kontinuerlig forpliktende prosess som involverer til privat/offentlig samarbeid. Flere må samhandle for å lykkes.

Potensial for flere arbeidsplasser innen reiselivsnæringen i Karmøy

1) Gode rammebetingelser.

Det gjelder å tilrettelegge for at hoteller, restauranter, serveringssteder og opplevelsesbedrifter fortsetter å vokse. Karmøy kommune kan legge til rette for verdiskaping og lønnsomhet i reiselivsnæringen først og fremst gjennom å etablere gode rammebetingelser for å drive næringsvirksomhet. Kommunen skal tilrettelegge og gi bistand til bedrifter i startfasen og være utviklingspartner for satsninger og videre vekst.

2) Sesongutvidelse.

Flere norske reisemål er preget av sesongsvingninger. Særlig distriktene, som Haugalandet, har ikke tilstrekkelig kundegrunnlag for å opprettholde et fullverdig reiselivstilbud hele året. Dette gir utfordringer for reiselivsbedrifter som ønsker stabil og kompetent arbeidskraft, og for lokalsamfunn som ønsker helårsarbeidsplasser og mer stabil bosetting. For å øke aktiviteten og verdiskapingen på en bærekraftig måte, må aktiviteten øke også utenom høysesongen. Cruisesegmentet bidrar til at flere av våre reiselivsaktører kan utvide tilbudet og ta imot grupper utover sommeren. I 2022 er det kun årets to siste måneder som står uten anløp. Forretningsmarkedet bidrar også til å holde aktiviteten i reiselivsnæringen oppe gjennom hele året og jevne ut sesongvariasjoner. Forsterket satsing på arrangement vil bidra til sesongutvikling og helårig etterspørsel.

Med sommeråpent og sesongansatt vertskap begrenses tilgjengelighet og rom for fornying på museene. Fire museer er privat eide og blir drevet av frivillige organisasjoner med støtte fra kommunen. Faste ansatte med faglige kvalifikasjoner ville løftet kvalitet i formidling og profilering.

3) Kulturturisme og unike opplevelser.

Det finnes en rekke eksempler på hvordan kultur har vært drivkraft for næringsutvikling og suksess på mindre steder. Aktørene som skaper, formidler og tilbyr kulturelle aktiviteter og opplevelser til de reisende består både av myndigheter, frivillige, institusjoner og virksomheter. Næringsaktørene spenner fra gründere og små enkeltmannsforetak til store virksomheter. Mange kulturtilbud er uavhengige av årstid, og kan dermed bidra til å utvide reiselivssesongen. Resultatet kan bli økt

verdiskaping i kultur- og næringsliv og flere helårsarbeidsplasser i reiselivet. Dette er et fokusområde i handlingsplanen for reiselivsarbeid i Karmøy kommune.

Studier av de ulike bransjenes vekstrate de siste årene viser at det ikke er de store bransjene overnatting og servering som har størst vekst, men «opplevelser», det vil si bedriftene som fyller oppholdet med reelt innhold og merverdi.

1. Investeringsvilje.

Forventing til et reiselivsfond som nevnt i regional reiselivsplan er å skape flere arbeidsplasser i reiselivsnæringen og nært tilstøtende næringer, kultur- og primærnæringer som bidrar til regionens besøksattraktivitet og økt verdiskaping. Avkastningskravet er evne til å investere i virksomheter som skaper nye og varige arbeidsplasser i regionen.

2. Endringsvilje.

Reiselivsutvikling avhenger av bedriftenes ambisjoner om vekst, fornyelse og gode arbeidsplasser. Økosystemet fordrer vilje til å engasjere seg i reiselivets utvikling og jobbe sammen om omstilling og innovasjon i nettverk, klynger og på reisemålene, i samspill med andre bransjer og næringer, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

3. Grønt reiseliv.

Med en miljøbevisst satsing på reiseliv har Norge og Karmøy potensial til å ta en stor del av denne veksten og skape enda flere arbeidsplasser. Å bistå våre bedrifter til miljøsertifisering er en viktig rolle for kommunen. Bærekraftige bedrifter blir løftet frem i reiseportaler, etterspørres av stadig flere, og er ønsket utvikling for Karmøy kommune.

4. Bosteds- og besøksattraktivitet.

Bedrifter etablerer seg der folk bor og arbeidskraft er tilgjengelig. Derfor er bolyst og evnen til å tiltrekke seg unge nyutdannede viktigere enn noen gang.

En trend som forsterkes under koronapandemien er at fokus på masseturisme viker for unike opplevelser. Næringen bør i større grad tilrettelegge for nærturisme. Alt reiselivsarbeid kommunen gjør, er fundamentert i å øke helårig opplevelsestilbud; et godt sted å bo er et godt sted å besøke!

5. Økt overnattingstilbud.

Overnattingstilbud nær attraksjoner og for grupper vil være et løft for reiselivet i Karmøy. For økt overnatting i kommunen må areal og infrastruktur tilrettelegges. En økning innen bobilsegmentet melder nye behov i forhold til tilrettelegging; kommunen må bistå med rådgivning om etablering/utvidelse, samt se mulighet for samarbeid med private/foreninger om drift og vedlikehold på egnede kommunale tomter.

Rådmannens kommentar:

Karmøy kommune skal bidra til å styrke samfunnsøkonomisk verdiskaping med god infrastruktur og tjenester, og dermed stimulere til vekst i antall arbeidsplasser innenfor reiselivsnæringen. Reiselivet representerer lave inngangsbarrierer til arbeidslivet og er en viktig sektor for økt sysselsetning, særlig for unge, arbeidstakere med lavere utdanning, og fremmedspråklige.

Nasjonal reiselivsstrategi (2021) ansvarliggjør flere områder for å legge til rette for reiselivsutvikling. Deriblant mål om å etablere en nasjonal kunnskapsplattform for kommunens roller og ansvarsområder overfor reiselivet. Viktige stikkord er både kommuneplanlegging, lovpålagte oppgaver, vertskapsfunksjoner, tilrettelegging/fellesgoder, stedsattraktivitet, besøksforvaltning,

destinasjonsledelse, næringsutvikling og ressursforvaltning. Den skal bygges opp med elementer som digital veileder, opplæringsprogram for politikere og administrasjon, samt et nasjonalt fagnettverk for erfaringsutveksling.

Karmøy kommune har en vertsrolle som fordrer samarbeid på tvers av etater og organisering av reiselivsrelaterte kommunale tjenester. Gode rammevilkår og investeringer må til for å skape en turistnæring med en verdiskaping tilsvarende landsgjennomsnittet. Karmøy kommune har et sterkt engasjement for at reiselivet utvikles innenfor bærekraftige rammer, i form av blant annet helårsarbeidsplasser, infrastruktur som muliggjør helårsturisme, og ulike tilbud for de fastboende. Det er viktig at dette engasjementet stimuleres videre, fra lokal mat og drikke og overnattingsmuligheter i hytter og fyr, til natur- og kulturopplevelser, spel og festivaler. Et godt tilbud av unike opplevelser bidrar til flere tilreisende som gir økt verdiskaping på helår basis.

Besøkende stimulerer lokalt næringsliv, blant annet ved å handle i butikker og etterspørre opplevelser som arrangementer og aktiviteter. Slik kan turister bidra til at tjenestetilbudet opprettholdes og utvides, noe som også kommer lokalbefolkningen til gode. Samtidig kan reiselivsattraksjoner og -tilbud skape oppmerksomhet og stolthet rundt lokalsamfunnets kvaliteter. God ansvarlig destinasjonsutvikling har flere positive effekter; vern og vedlikehold av natur og kulturarv, større oppmerksomhet rettet mot tradisjoner og det lokalt særegne, identitet og revitalisering av bydeler. Altså; levedyktige lokalsamfunn og bærekraft.

Karmøy kommune har vært inne i en omfattende prosess for å utvikle langsiktige kommunedelplaner for de tre byene Kopervik, Åkrehamn og Skudeneshavn. Kommunedelplanene vil være bindende for framtidig arealbruk, men vil også være et dokument hvor en forankrer tiltak som fremmer byutvikling. Dette er viktig arbeid som vil fremme både bosteds- og besøksattraktivitet.

Reiselivsnæringens mange bedrifter fra ulike bransjer er avhengig av hverandre for å kunne tilby sine kunder en helhetlig reiseopplevelse. Samarbeid er sentralt for å styrke tilbudet av attraktive opplevelser og for å synliggjøre dette. Kommunen kjøper markedsføringstjenester fra Destinasjon Haugesund & Haugalandet årlig for rundt 1,3 million. Utviklingen av tilreisende turister over Haugesund Lufthavn hadde en positiv utvikling fram til pandemien inntraff. Tilsvarende for cruiseturismen. Dette er de mest målbare områdene som Destinasjon Haugesund & Haugalandet har levert på. Forventningene til øvrige områder er noe mer uklart definert. Derfor har Karmøy kommune i samarbeid med nabokommunene bedt Haugaland Vekst utarbeide en felles eierstrategi for selskapet. Denne vil snart være klar for politisk behandling i kommunestyret.

Rådmannens konklusjon:

Rådmannen mener at ressursutnyttelsen for å ivareta mål om økt attraktivitet og flere besøkende er forsvarlig og god. Gjennomgang har avdekket at det er områder som kan følges opp bedre. Det er allerede iverksatt tiltak, jamfør reorganisering av Historiske Avaldsnes og ny eierstrategi for Destinasjon Haugesund & Haugalandet.

Karmøy kommune støtter opp om de tre delmålene i den regionale reiselivsstrategien for Haugalandet. Ambisjon om å bli «*The Viking Capital of the world*» gir en samlende retning for aktører innen reiselivet og fordrer samhandling og eierskap hos kommunene så vel som reiselivsnæringen. Og et destinasjonsselskap som setter seg i førersetet for å oppnå reiselivsrettet næringsutvikling. Tiltak iverksettes for attraksjonsutvikling for å ta posisjon samt å bygge opp et grønt reiseliv som beskrevet i den kommunale reiselivsplanen. Planen er realistisk gjennomførbar innen kommunens økonomiske rammer. Besøksforvaltning og god ansvarlig destinasjonsutvikling er fokusområder med tiltak som skal skape økt besøksattraktivitet; med formål om å tilrettelegge for unike kultur- og naturopplevelser for å styrke Karmøy som besøksmål. Målsettinger skal realiseres i samarbeid med andre etater og private aktører; næring og frivillighet.

For å imøtekomme bærekraftsmål og tettere samarbeid, samt etablere verktøy for systematisk

evaluering og måling, har Rådmannen forventning til en god prosess for å oppnå merket for bærekraftig reisemål på Haugalandet. Med ønsket effekt i felles retning og tett dialog, - og et løft både når det gjelder kompetanse og omdømme. Håndteringsevne og verktøy for besøksforvaltning er viktige premiss for langsiktig reiselivsarbeid og styrket regional reiselivskompetanse.

I bærekraftig forvaltning ligger en balansegang vern og bruk. Det er viktig at vern ikke begrenser gode tilpasninger, aktivitet og opplevelsesverdi; når areal skal undersøkes ift landskapsvern må Karmøy kommune påse at vi trygger lokale arbeidsplasser og mulighetsrom for både investeringer samt fysisk utfoldelse. Karmøy kommune har et mål om å stimulere til økt aktivitetsturisme.

Kommunene på Haugalandet utfordres i den regionale reiselivsplanen til å ta ansvar for å sikre en grunnfinansiering gjennom forpliktende samarbeid/eierstrategier og reiselivsfond. Reiseliv er et satsningsområde for Karmøy kommune som ønsker å etablere et mulighetsrom og har dermed avsatt reiselivsmidler til innovasjon og næringsutvikling.

Reiselivsutvikling fordrer samhandling både hos private og offentlige aktører. Kommunen er en viktig utviklingspartner men forutsetter engasjement fra næringsaktørene om å utvikle egne virksomheter til lønnsomme foretak og skape vekst, fornyelse og gode arbeidsplasser, og samskaping om omstilling og innovasjon i nettverk, klynger og på reisemålene, med andre bransjer og næringer.

Rådmannens forslag til vedtak:

Rådmannen ber kommunestyret ta saken til orientering.

Vedlegg:

Rapport destinasjonsselskapenes verdiøkende rolle - 26.mai

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie**Kommunedirektør/rådmann:** Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
115/21	Formannskapet	22.11.2021

Møteplan 2022 - formannskapet

Forslag til vedtak:

Formannskapet vedtar følgende møtedatoer for 2022:

24. januar
14. februar
21. februar
21. mars
28. mars
25. april
2. mai
23. mai
30. mai
29. august
5. september
26. september
3. oktober
31. oktober
14. november
21. november
5. desember

Saksutredning

Møteplan folkevalgte organer 2022											
Folkevalgt organ	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Aug	Sept	Okt	Nov	Des
Kommunestyret		7	7	4	9	13		19	17	7 28	12
Formannskapet (klagenemnd/valgstyret) kl. 16.00	24	14 21	21 28	4 25	9 23, 30	13		19 26	17 31	7 14 21	12 5

Møteplanen for formannskapet har de siste årene blitt fastsatt etter følgende prinsippr:

- Møtene holdes én fast dag kl. 16.00, i formannskapssalen.
- Normalt holdes det to formannskapsmøter før hvert kommunestyremøte, med opphold uka før (av hensyn til partienes gruppemøter).

- Det er i størst mulig grad tatt hensyn til møter i fylkesting, fylkesutvalg og samferdselsutvalget i fylket og skoleferier.
- Antall møter og møtedatoer tilstrebes å være lik hvert år.
- I 2015 - 2021 har møtene i formannskapet blitt avholdt på mandager.

Endringer ved forslag til møteplan for 2022

I løpet av 2021 har flere av møtene i kommunestyret avsluttet etter kl. 23:00, og det har i tillegg vært behov for ekstraordinære møter for å få behandlet samtlige av sakene på sakslisten. Det er derfor foreslått å øke antall møter i kommunestyret. Som følge av dette er det også satt opp ett møte mer i formannskapet enn tidligere år.

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
116/21	Formannskapet	22.11.2021

Samlesak for referatsaker

Underliggende saker:

241/21, Høring - Forlengelse av midlertidig forskrift om tiltak for å ivareta tilgangen til legemidler, medisinsk utstyr og personlig verneutstyr

242/21, Høringsbrev - Nasjonale faglige råd for legemiddelsamstemming og legemiddelgjennomgang

Vedlegg:

Protokoll - Formannskapet - 01.11.2021

KARMØY KOMMUNE

Dato: 15.11.2021

Arkivsak-ID.: 21/10842

JournalpostID: 21/57302

Saksbehandler: Siv Elisabeth Røksund Lie

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
117/21	Formannskapet	22.11.2021

Samlesak for spørsmål